

Fuga

OPT VISE

PIESĂ ÎN PATRU ACTE

Spre țărml nemuririi se-ndreaptă-al nostru drum.

Spre golful ei senin și liniștit. Fugarule, e timpul să te oprești de-acum...

JUKOVSKI

Personaje:

SERAFIMA VLADIMIROVNA KOR₂UHINA – o tânără doamn din Petersburg

SERGHEI PAVLOVICI GOLUBKOV – fiul unui profesor i (jea. list din Petersburg

AFRIKAN – arhiepiscop de Simferopol și Karasubazar, a-j. păstorul distinsei oștiri și tot el chimistul MAHROV

PAISIE – călugăr UN EGUMEN DECREPIT

BAEV – comandant de regiment la armata de cavalerie a lui Budionnî

UN CAVALERIST DE-AL LUI BUDIONNÂI GRIGORI LUKIANOVICI CEARNOTA – zaporojean de origine, cavalerist, general-maior în armata albilor

BARABANCIKOVA – o doamnă care există exclusiv în imaginația generalului Cearnota

LIUSKA – soția de campanie a generalului Cearnota KRAPILIN – ordonanța lui Cearnota, un om pe care l-a dus la pierzanie propria-elocință DE BRISARD – comandantul unui regiment de husari din armata albilor

ROMAN VALERIANOVICI HLUDOV

GOLOVAN – esaul, aghiotantul lui Hludov

COMANDANTUL GĂRII

ȘEFUL DE GARĂ

NIKOLAEVNA – soția șefului de gară

OLKA – fiica șefului de gară, 4 ani

PARAMON 1LICI KORZUHIN – soțul Serafimei

TIHI – șeful serviciului de contrainformații

GURIN } agent'ai serviciului de contrainformații

COMANDANTUL SUPREM AL ALBILOR

UN CĂPȘOR LA GHIȘEUL CASEI

ARTUR ARTUROVICI – regele gândacilor

UN INDIVID CU GAMBETĂ ȘI EPOLEȚI DE OFIȚ₂R &
INTENDENȚĂ
O TURCOAICĂ, MAMĂ IUBITOARE
O PROSTITUATĂ SUPERBĂ
UN GREC DONJUAN

ANTOIN GRIȘCENKO – lacheul lui Korzuhin

CĂLUGĂRLIOFIȚERI DE STAT-MAJOR ALBI, CAZACI Jjiț
ESCORTA COMANDANTULUI SUPREM AL ARMAi-j ALBILOR, AGENȚI
DE CONTRAINFORMAȚII, CAZ*), ÎN BURCI CAUCAZIENE, MARINARI
ENGLEZI, FBAL

CREZI ȘI ITALIENI, BĂIEȚANDRI TURCI ȘI GRECI, CAPETE DE
ARMENI ȘI GRECI LA FERESTRE, MULȚIME DIN CONSTANTINOPOL

Visul întâi se petrece în Taurida de Nord în octombrie, anul
1920. Al doilea, al treilea și al patrulea vis se petrec la începutul lui
noiembrie 1920, în Crimeea.

Al cincilea și al șaselea – la Constantinopol, în vara anului 1921.

Al șaptelea se petrece la Paris, în toamna anului 1921.

Al optulea în toamna anului 1921, la Constantinopol.

Actul întâi

VISUL ÎNTÂI

...O mănăstire mi-apăru în vis...

*Se aude un cor de călugări cântind înăbușii într-o subterană:
„Sfinte părinte Nicolae, roagă-te Domnului pentru noi”. Beznă, apoi
apare interiorul unei biserici de mănăstire, luminat cu zgârcenie de
lumânărelele lipite la icoane. Lumina lor tremurătoare smulge din
întuneric micul ghișeu unde se vând luminări, banca lată de lângă el,
fereastra zăbreliță, chipul ciocolatiu al unui sfânt, aripile decolorate ale
serafimilor, nimburile aurii. Afară e o seară deprimantă de octombrie, cu
ploaie și ninsoare. Pe bancă, învelită cu lotul într-o cergă de cal, stă
întinsă Barabancikova. Chimistul Mahrov, într-un cojoc de oaie, instalat
incomod lângă fereastră, încearcă să distingă ceva prin ea... în jilțul
înalt al egumenului stă Serafima, într-o haină de blană neagră. După
expresia feței se poate deduce că îi e rău.*

*La picioarele Serafimei, pe o băncuță, lângă un geamantan, stă
Golubkov, un tânăr cu înfățișare petersburgheză, în palton negru și
mănuși.*

GOLUBKOV (*atent la slujbă*): Auziți Serafima Vladimirovna?
Acum am înțeles, jos, au o subterană... Cât de ciudate sunt în fond toate

astea! Știți, câteodată începe să mi se pară că visez, pe cuvântul meu! Iată c-a trecut deja o lună de când noi doi, Sera; filma Vladimirovna, fugim prin sate și orașe, și cu cât înaintăm mai mult, cu atât mai de neînțeles devine totul în jur... iată, vedeți, am nimerit și-ntr-o biserică! Și știți, când s-a întâmplat azi toată tărășenia asta, mi s-a făcut dor de Petersburg, zău așa! Mi-am amintit deodată atât de clar de lampa verde din cabinet...

ZBRAFINA Aceste stări sunt periculoase, Serghei Pavlovici. Feriți-vă de dor în timpul pribegiei. Nu era oare mai bine să fi rămas?

GOLUBKOV O nu, nu, cale de întoarcere nu mai există, fie ce-o fi! Și apoi, știți doar că există o lumină care îmi înfrumusețează calea grea pe care am pornit... De când ne-am întâlnit întâmplător sub felinar, în vagonul acela de marfă... vă amintiți?... De fapt, nici n-a trecut prea mult timp, și totuși mi se pare că vă cunosc de atâta vreme! Dumneavoastră îmi ușurați acest zbor în negura toamnei, și voi fi mândru și fericit, odată ajunși în Crimeea, să vă predau soțului dumneavoastră. Și chiar de-mi va fi urât singur, mă voi bucura de bucuria dumneavoastră. *Serafima își pune în tăcere mâna pe umărul lui Golubkov.*

(Minglindu-i mâna.) Dar ia stați, nu cumva aveți febră?

SERAFIMA Nu, nu, astea-s fleacuri.

GOLUBKOV Cum adică fleacuri? Aveți febră, zău că aveți. SERAFIMA Prostii, Serghei Pavlovici, trece...

O lovitură ușoară de tun. Barabancikova se foiește și geme.

Madame, ascultați-mă, nu puteți rămâne fără ajutor. Cineva dintre noi se va strecura în cătun, iar acolo trebuie să existe o moașă. GOLUBKOV Dau eu o fugă.

Barabancikova îl apucă în tăcere de poala paltonului. SERAFIMA De <? e nu vreți, draga mea?

barabancikova

(capricios): Nu-i nevoie.

Serafima și Golubkov sunt nedumeriți.

MAHROV *(încet, către Golubkov):* Misterioasă, tare misterioasă persoană! GOLUBKOV *(în șoaptă):* Credeți că...

MAHROV Eu nu cred nimic, dar... vremuri de restriște, domnule, poți să știi cine îți iese în cale! Chiar și această ciudată doamnă care zace în biserică...

Cântul din subterană încetează.

PAISIE (*apare fără zgomot, negru, speriat*): Actele, vă rog să pregătiți actele, cinstiți domni. (*Stinge toate luminările în afară de una.*)

Serafima, Golubkov și Mahrov își scot actele. Barabancikova scoate o mină și pune pe pătură buletinul.

(*Intră. E îmbrăcat într-un cojoc scurt, stropit de noroi, e agitat. După Baev, un Cavalerist de-al lui Budionnîi cu un felinar în mină.*)
Înghiți-i-ar dracu' pe călugării ăștia! Ce cuib! Hei, tăicuță sfânt, unde-i scara în spirală spre clopotniță? Aici, aici, aici... (*către Cavalerist*): Ia vezi...

Cavaleristul cu felinarul dispare prin ușa de fier.

(*către Paisie.*) Era lumină în clopotniță?

PAISIE Cum să fie, cum să fie! Ce lumină? BAEV Licărea o lumină! Dacă descopăr ceva în clopotniță, vă pun pe toți la zid, până la unu! Și pe vrăjitorul vostru cărunt îl pun. Le-ați făcut semne albilor cu felinarul!

PAISIE Doamne ferește! Cum puteți să spuneți așa ceva! BAEV Și ăștia cine sunt? Doar ziceai că nu-i suflet străin în mănăstire!

PAISIE Sunt refugiați, re...

SERAFIMA Pe noi, tovarășe, ne-a prins schimbul de focuri în cătun și am fugit cu toții spre mănăstire. (*O arată pe Barabancikova.*) Uitați și o femeie gata să nască...

(*se apropie de Barabancikova. îi ia buletinul și citește*): Barabancikova, căsătorită...

PAISIE (*înnebunit de groază, șoptește*): Doamne, Doamne, numai de asta să ne ferești! (*E gata să fugă.*) Sfinte mare mucenic Dimitrie... BAEV Unde ți-e soțul?

Barabancikova geme.

Ți-ai găsit și tu timpul și locul să naști! (*Către Mahrov.*) Actele! MAHROV Poftiți! Eu sunt chimist, din Mariupol.

BAEV Tare v-ați mai înmulțit voi chimiștii pe linia frontului!

MAHROV Am plecat să cumpăr de-ale gurii, castravec iori.

— BAEV Castraveciori!

CAVALERISTUL

BAEV

PAISIE BAEV

BAEV

BAEV CAVALERISTUL

(*apare pe neașteptate*): Tovarășe Baev! În clopotniță n-am descoperit nimic, dar uite ce e... (*îi șoptește la ureche lui Baev.*)

Nu mai spune! De unde?

Așa e, cum v-am spus. Și mai e și întuneric, tovarășe comandant..."

BAEV Ei fie, fie, hai să mergem. (*Către Golubkov, care-i întinde actele.*) N-am timp acuma, n-am timp, mai încolo. (*Către Paisie.*) Și zici că voi călugării nu vă amestecați în războiul civil? paisie Nu, nu, nu...

BAEV Vă rugați doar, da? Dar ia zi, pentru cine vă rugați voi? Ar fi interesant de aflat. Pentru Baronul Negru* sau pentru puterea sovietică? Ei lasă că ne vom lămuri noi mame. Pe curând! (*Pleacă însoțit de Cavalerist.*)

De afară se aude o comandă înăbușită și totul amuțește de parcă nici nu s-ar fi întâmplat nimic. Paisie își face cu râvnă cruce de mai multe ori, aprinde luminările și dispare.

MAHROV S-au topit... Nu degeaba stă scris în sfânta scriptură; Și vor fi însemnați la mâini sau la frunte. Ați observat că stelele sunt în cinci colțuri? GOLUBKOV (*înșoaptă, către Serafima*): Sunt total dezorientat, doar zona asta era în mâinile albilor, de unde au răsărit ostașii roșii? O bătălie neașteptată?... Cum de s-a putut întâmpla așa ceva? BARABANCIKOVA

Uite că s-a putut, pentru că generalul Krapcikov e un cur și nu general! (*Către Serafima.*) Pardon, madam.

GOLUBKOV (*mecanic*): Și? BARABANCIKOVA

Și ce și? I s-a trimis o depeșă că-i cade-n spate cavaleria roșie, iar el, lovi-l-ar damblaua, a amî-nat descifrarea până a doua zi și s-a așezat să joace vânt". GOLBUKOV Și?. >, \.:

— Porecla lui P.N. Vranghel, unul din conducătorii contrarevoluției în perioada războiului civil (*n.t.*).

** Joc de cărți cu patru participanți, care formează două echipe jucând una împotriva celeilalte (*n.t.*).

B A R A B A N C I K O V A Î i

A anunțat una mică de cupă, MAHROV (*încet*): Oho-ho, ce persoană interesantă!

GOLUBKOV Iertați-mă, se pare că dumneavoastră sunteți] a curent cu treburile: am fost informat că aici, la Kurciulan, trebuie să se afle statul major al; generalului Cearnota...

BARABANCIKOVA".

Ia te uită ce informații amănunțite aveți! Păi >. sigur că a fost, cum să nu fie. A fost, uțtmai că s-a cărăbănit.

GOLUBKOV Și unde s-a retras?

BARABANCIKOVA

Clar ca bună ziua – în baltă. MAHROV Dar de unde știți toate astea, madam?

«ARAB ANCI KOVA

Tare ești curios, arhiepiscop!

— V MAHROV Scuzați-mă, de ce mă numiți arhiepiscop?

BARABANCIKOVA

I Hai lasă, lasă, mă plectisește discuția asta, du-te de aici.

P aisie *intră în fugă și stinge din nou toate luminările, j*? îre *afară de una. Privește pe fereastră.*

GOLUBKOV Ce mai e?

PAISIE Of, domnule, nici noi nu mai știm pe cine ne-a trimis Domnul și dacă vom mai trăi până la noapte? (*Dispare dintr-odată, de parcă a intrat în pământ.*)

Se aude tropot de cai, în geam joacă reflexele unei flăcări.

SERAFIMA Incendiu?

GOLUBKOV Nu, niște torțe. Nu înțeleg nimic, Serafima Vladimirovna! Armata albă, jur că sunt albi! În sfârșit, Serafima Vladimirovna! Slavă domnului, suntem din nou în mâinile albilor! Ofițeri cu epoleți!

BARABANGIKOVA

(*se așază, infofolindu-se în pătură*): Ție, intelectual afurisit, să-ți tacă fleanca imediat! „Epoletii...”. > iv „epoleti”! Aici nu e Petersburgul, ci Taurid—; v! „țară perfidă! Dacă-ți agață cineva niște epolet: asta încă nu înseamnă că ai devenit alb! v dacă e un detașament travestit? Atunci ce te faci?

Brusc răsună ușor un dangăt de clopot.

Ăștia sau și apucat imediat să bată clopotul! S-au dat de gol, idioții de călugări! (*Către Golubkov.*) Ce pantaloni poartă? GOLUBKOV Roșii!... Și uite că mai vin unii, aceia îi au albaștri cu șolduri roșii... BARABANCIKOVA

„Cu șolduri roșii”! Lua-te-ar dracu’! Cu vipușcă?

Se aude comanda surda a lui de Brisard: „Primul esca-dron, descălecarea”.

Ce-i asta? Nu se poate! E vocea lui! (*Către Golubkov.*) Ei hai,

acum strigă, acum poți să strigi cât vrei, îți dau eu voie! (*Zvârle de pe sine pătura și cârpele și apare cu înfățișarea generalului Cearnota. E într-o cerkeză cu epoleți argintii șifonați. Revolverul, pe care l-a ținut în mână, îl vâără în buzunar; fuge la fereastră, o deschide larg, strigă*): Vă salut, husari! Vă salut, fii ai Donului! Colonele Brisard, la mine!

Ușa se deschide și intră în fugă Liuska, cu basma de soră de caritate, într-o scurtă de piele și în cizme înalte cu pînteni. După ea, de Brisard cu barba nerasă și ordonanța Krapilin cu o torță.

LIUSKA Grișa! Gri-gri! (*Se aruncă de gâtul lui Cearnota.*) Nu-mi vine să cred! Ești viu? Ai scăpat? (*Strigă spre fereastră.*) Ascultați, husari! Generalul Cearnota a fost salvat din mâinile roșiilor.

Afară – zgomot și strigăte.

Și-noi care aveam de gând să-ți cântăm prohodul 1 CEARNOTA Am văzut moartea cu ochii, era atât de aproape, ca basmaua ta. M-am dus și eu pe la statul major al lui Krapcikov, iar el, puiul de cățea, mă așază să joc vânt... una mică de cupă... și deodată poftim – mitraliere! Budionnîi – picat ca din cer! Au curățat tot statul major! Eu m-am retras trăgând cu pistolul, săr pe geam, și o iau prin grădini până în cătun, la învățătorul Baro-bancikov, dă-mi, zic, niște acte! Iar el, în panică» aia, ce l-o fi apucat, nu știu, mi-a dat alte acta!

LIUSKA CEARNOTA

LIUSKA CEARNOTA

DE BRISARD

PAISIE

DE BRISARD

AFRIKAN

DE BRISARD SERAFIMA

Când ajung la mănăstire, mă uit și ce să vezi erau acte de muiere, ale neveste-sii – madarti Barabancikova – cu adeverința că-i gravidă! Îjur numai roșii... ei, zic, puneți-mă cum sunt îbiserică! Stau culcat, nasc, și deodată aud niște pînteni: țac, țac... Cine era?

Un comandant de-al lui Budionnîi. Ah!

Eu îmi ziceam, încotro băiatule? Ga doar moartea ta zace sub pătura asta! Ei hai, ridic-o, ridic-o repede! Vei avea înmormântare cu muzică! El a luat frumos buletinul, dar plapuma n-a ridicat-o. *Liuska scoate un țipăt.*

(*Aleargă afară, strigă din ușă*) Te salut, neam căzăcesc! Salutare, fraților!

Se aud strigăte, Liuska iese în fugă după Cearnota.

Ei, eu unul am să ridic pătura! Să nu-mi ziceți mie drac împielit dacă plec din mănăstire fără să spânzur pe cineva de bucurie. Se vede treaba că pe ăștia i-au uitat roșii, grăbiți cum erau!

(către Mahrov.) De actele tale nici n-am nevoie.

Se vede după păr ce soi îmi ești. Krapilin, ia luminează aici!

(dă buzna înăuntru): Ce faceți, ce faceți? Este înalt preasfinția-sa! Este înaltpreasfințitul Afrikan!

Ce tot îndrugi, satană cu coadă neagră?

Mahrov zvârle de pe el căciula și cojocul. (Privește cu atenție fata lui Mahrov.) Ce-i asta? Înaltoreasfinția voastră, chiar dumneavoastră sunteți?! Cum de-ați ajuns aici? Am venit la Kurciulan să binecuvânteze corpul de armată de pe Don-și m-au luat prizonier roșii în timpul atacului. Bine că m-au înarmat călugării cu documente.

Dracu' știe ce se petrece! *(Către Serafima)* Femeie, actele!

Sunt soția ministrului adjunct al comerțului M-am împotmolit la Petersburg, iar soțul meu e deja în Crimeea. Fug la el. Iată actele false, și iată buletinul meu adevărat. Numele meu de familie e Korzuhina.

DE BRISARD *Miile excuses, madame!* Dar această omidă în civil, doar n-o fi procurorul general în persoană? GOLUBKOV Nu sunt omidă, iertați-mă, și câtuși de puțin procuror general. Sunt fiul celebrului profesor idealist Golubkov, eu însumi docent universitar, și fug de la Petersburg la voi, la albi, fiindcă acolo nu se mai poate munci.

DE BRISARD îmi pare bine! Arca lui Noe!

În podea se deschide o trapă de fier forjat. Apare Egumenul decrepit, iar după el – corul călugărilor, cu luminări.

EGUMENUL

(către Afrikan): Înaltoreasfinția voastră! *(Către călugări.)* Fraților! Am izbutit să-l scăpăm pe vlădică din mâinile bicusnicilor de sociali și să-l păstrăm în viață!

Călugării îl înveșmântează pe arhiepiscop în mantie, îi dau cârja. Afrikan e emoționat.

Vlădica, primește iar această cârje și îmbărbătează cu ea turma ta...

Privește din ceruri, Doamne, și vezi, și coboară în via ta, căci dreapta ta a sădit-o!

(încep deodată să cânte):

AFRIKAN CĂLUGĂRII

În uşă apare Cearnota şi odată cu el – Li u's k a.

CEARNOTA Ce v-a apucat, sfinţi părinţi, te pomeneşti că aţi mâncat măselariţă? Nu ne arde de ceremonii! Ei, corul...! (*Le face un semn: „plecaţi”.*) AFRIKAN Fraţilor! Ieşiţi!

Egumenul şi călugării coboară sub pământ.

CEARNOTA (*către Afrikan*): Inaltoreasfinţia voastră, ceva's veni să faceţi slujbă aici? Trebuie s-o ştergem!

„U) [(i, Un corp întreg e pe urmele noastre, ne vânează!

Ne îmbrânceşte Budionnii în mare! Toată armata pleacă! Mergem în Crimeea! Sub aripa lui Roman

Hludov! AFRIKAN Doamne sfinte, ce se întâmplă? (*Îşi ia cojocul.*)

Măcar aveţi nişte şarete cu voi? (*Dispare.*) CEARNOTA O hartă! Luminează, Krapilin! (*Se uită pe hartă.*)

E încuiat peste tot. Coşciug.

1 Mii de scuze, doamnă (fr.).

2 Rugăciune grecească: „În vecii vecilor, vlădică”.

LIUSKA Of, Krapcikov, Krapcikov!...

CEARNOTA Stai! Am găsit o crăpătură! (*Către de Brisard.*) Îţiiei regimentul şi ataci Almanaika. Îi atragi puţin după tine, apoi la Babi Gai treceţi apa chiar de-ar fi până la gât! Iar eu îmi iau cazacii şi pornesc spre molocani*, prin cătune, şi chiar dacă întârzii puţin, până la urmă tot ies la curba Arabatului şi acolo ne unim. În cinci minute porneşti! DE BRISARD Am înţeles, excelenţa voastră.

CEARNOTA Uf-i!... Dă să sorb o gură, colonele.

GOLUBKOV Serafima Vladimirovna, aţi auzit? Albii pleacă.

Trebuie să fugim cu ei, altfel iar nimerim în mâinile armatei roşii. Serafima Vladimirovna, de ce nu-mi răspundeţi, ce-i cu dumneavoastră?

LIUSKA Dă-mi şi mie.

De Brisard îi dă Liuskăi bidonaşul.

GOLUBKOV (*către Cearnota*): Domnule general, vă implor, luaţi-ne cu dumneavoastră! Serafima Vladimirovna s-a îmbolnăvit... Noi fugim în Grimeea... Aveţi o infirmerie cu dumneavoastră?

CEARNOTA Aţi învăţat la universitate?

GOLUBKOV Sigur că da...

CEARNOTA Faceţi impresia unui om total neinstruit. „Sigur că da...” Dacă primiţi un glonte în cap la Babi Gai, credeţi că mult o să vă ajute o infirmerie? Întrebaţi mai bine dacă avem un cabinet Ront-gen.

Intellectualii ăștia!... Mai dă-mi niște coniac! LIUSKA Trebuie să-i luăm. E o femeie frumoasă, dacă încape pe mâinile armatei roșii...

GOLUBKOV Serafima Vladimirovna, ridicăți-vă! Trebuie să plecăm!

SERAFIMA (*înăbușit*): Știți ceva, Serghei Pavlovici, se pare că într-adevăr nu mi-e prea bine... Mergeți dumneavoastră singur, eu mă întind puțin aici, în mănăstire... mi-e cald...

GOLUBKOV Doamne! Serafima Vladimirovna, dar e imposibil! Serafima Vladimirovna, ridicăți-vă! SERAFIMA Mi-e sete... și la Petersburg...

GOLUBKOV Dar ce-i asta?...

LIUSKA (*triumfătoare*): Febră tifoidă, asta e.

— Sectă religioasă apărută XVIII-lea (*n.t.*).

În Rusia, în secolul I

DE BRISARD Doamnă, trebuie să fugiți, n-o să vă priască la roșii. De altfel, nu mă prea pricep la discursuri. Krapilin, tu vorbești frumos, convinge-o pe doamna!

KRAPILIN Chiar așa, trebuie să plecați! GOLUBKOV Serafima Vladimirovna, trebuie să plecăm... DE BRISARD Krapilin, tu vorbești frumos, convinge-o pe doamna!

KRAPILIN Chiar așa, trebuie să plecați! DE BRISARD (*uitindu-se la ceas*): E timpul! (*Iese în fugă.*) *Se aude cum dă comanda: „Pe cai” – apoi tropot.*

LIUSKA Krapilin! Ridic-o, ia-o cu forța! KRAPILIN Am înțeles! (*O ridică pe Serafima împreună cu*

Golubkov, o duc la braț.)

LIUSKA în șaretă cu ea! V

Pleacă.

CEARNOTA (*singur, termină de băut coniacul, se uită la ceas*):

E timpul. EGUMENUL (*răsare din trapă*): Generalule alb! Încotro te duci? Chiar n-ai de gând să aperi mănăstirea care ți-a dat ocrotire și te-a salvat?! CEARNOTA De ce vrei să mă întristezi, tăicuțule? Leagă limbile clopotelor și stai în subterană! Adio!

(*Dispare.*)

Se aude strigătul lui: „Pe cai! Pe cai!” – apoi un tropot îngrozitor, și totul se liniștește. P a i s i e apare din trapă.

Părinte egumen! Hei, părinte egumen! Ce ne facem? Acuși vin roșiii! Iar noi am bătut clopotele în cinstea albilor! Acum ce ne facem,

ne punem cununa de martiri? Dar vlădica unde e? A plecat, a plecat cu șareta! Păstor, păstor nedemn!... Și-a părăsit oițele... (Strigă înăbușit spre subterană.) Fraților! Rugați-vă!

De sub pământ se aude înăbușit: „Preasfinte părinte Nicolae, roagă-te Domnului pentru noi!”

Întunericul înghite mănăstirea. Primul vis ia sfârșit.

PAISIE

EGUMENUL

PAISIE

EGUMENUL

VISUL AL DOILEA

...Visele mele devin tot mai apăsătoare

Se ivește sala unei gări mari și necunoscute, de undeva din nordul Crimeii. În partea din spate a sălii, ferestre de dimensiuni neobișnuite, dincolo de ele, o noapte neagră cu niște luni electrice albastre.

A dat un ger năprasnic, nefiresc pentru începutul lui noiembrie în Crimeea. A paralizat Sivașul, Ciongarul, Perekopul și această gară. Geamurile au înghețat, și pe oglinzile de gheață, curg din când în când, reflexele luminilor șerpuitoare ale trenurilor. Arde focul în sobele transportabile, negre, de fier, iar pe mese ard lămpi cu gaz. În fund, deasupra ieșirii spre peronul principal, o inscripție cu ortografie veche: „Secțiunea operativă”. Vn paravan de sticlă, după el o lampă verde de tip cazon și luminile verzi, semănând cu ochii unor monștri, ale celor două felinare din cele folosite la calea ferată. Alături, pe un fond întunecat, scorjit, un tânăr alb, călare, răpune cu sulița un balaur acoperit de solzi. Acest tânăr e Sfinul Gheorghe Biruitorul, și în fala lui arde o candelă de sticlă șlefuită, multicoloră. Sala e ocupată de ofițeri de stat-major albi. Cei mai mulți sunt cu glugi și cu apărătoare la urechi. Mai în fund, nenumărate telefoane de campanie, hărți de stat-major cu stegulețe, mașini de scris. Telefoanele se aprind tot timpul cu becuțele multicolore, cântă cu voci suave.

Statul major al frontului se află de trei zile și trei nopți în această gară și de trei zile și trei nopți nu doarme, ci muncește ca o mașină. Numai un observator experimentat și atent ar putea intui boarea neliniștii în ochii acestor oameni. Și încă ceva: frica și speranța devin descifrabile în acești ochi atunci când se întorc spre locul unde a fost cândva bufetul de Clasa I.

Acolo, în dosul unui pupitru, despărțit de toți printr-un bufet

mare, stă chircit pe un taburet înalt Roman Valerianovici Hludov. Fața acestui om e albă ca varul, părul negru epieptănat cu veșnica, indestructibila căra” 6 ofițerească. Hludov e cârn, ca țarul Pavel, ras, ca un actor, pare mai tânăr decât toți cei din jur, dar ochii îi sunt îmba’ trântiți. E îmbrăcat într-o manta soldățească, strânsă cu o curea – cam muiereste sau cum își încingeau moșii11 halatul. Epoletii sunt de stofă groasă și pe ei e cusut <e mântuială zigzagul negru de general. Chipiul kaki e murdar>

cocarda soioasă, în mâini are mănuși cu un deget. Hludov nu poartă niciun fel de armă.

E ros de boală acest om, e bolnav din cap până-n picioare. Se strâmbă, are gesturi smucite, îi place să-și schimbe intonațiile, își pune singur întrebări și-i place să-și răspundă tot el. Când vrea să mimeze un zâmbet, Hnjește. Inspiră groază. E bolnav Roman Valerianovici. Lângă Hludov, în fața mesei pe care se află câteva telefoane, stă și scrie conștiinciosul esaul Golovan, îndrăgostit de Hludov.

HLUDOV (îi dictează lui Golovan): „... Virgulă. Dar Frunze n-a binevoit să-l reprezinte pe dușmanul respectiv în timpul manevrelor. Punct. Țsta nu-i un joc de șah și nici manevrele de la Țarskoe Selo.

— Punct. Semnătura – Hludov. Punct”. GOLOVAN (îi transmite cuiva cele scrise): De cifrat, de trimis comandantului suprem.

PRIMUL OFIȚER DE STAT-MAJOR

(luminai de beculețul de la telefon, geme în aparat): Da, ascult... ascult... Budionnii?... Budionnii?...

AL DOILEA OFIȚER

(geme în aparat): Taganaș... Taganaș... AL TREILEA OFIȚER

(geme în aparat): Nu, la Karpova Balka. GOLOVAN (luminat de beculețul semnalizator, îi întinde lui

Hludov receptorul): Excelența voastră... HLUDOV (în receptor): Da. Da. Da. Nu. Da. (îi dă înapoi receptorul lui Golovan.) Chemați-l pe comandant. GOLOVAN Comandantul!

Vocile se răsfiră. În ecou: „Comandantul, să vină comandantul”.

Comandantul, un ofițer dezorientat, cu chipiu roșu, palid și cu ochii sașii, trece în fugă printre mese, se prezintă în fața lui Hludov.

HLUDOV De o oră aștept trenul blindat „Ofițerul” spre Taganaș. Ce se întâmplă? Ce se întâmplă? Ce se întâmplă?

COMANDANTUL

(cu voce moartă): Șeful gării mi-a demonstrat, excelență, că

„Ofițerul” n-are cum să treacă. HLUDOV Să vină șeful gării.

COMANDANTUL

(*fuge, în drum îi spune cuiva cu voce plângăreață*): Da eu, eu ce pot să fac?

HLUDOV încep tragediile pe la noi. Trenul blindat a paralizat. Umblă cu bastonul sărmanul tren blin. dat, dar de trecut n-are cum să treacă. (*Sună.*) *Pe perele apare inscripția „Serviciul de contrainformațU” La lirăitul soneriei, din zid iese T i h i, se oprește [lângă Hludov, e liniștit și atent.*

(*I se adresează.*) Nimeni nu ne iubește, nimeni.

Și de aici toate tragediile, exact ca la teatru.

Tihi e liniștit.

(*Feroce.*) Soba scoate fum, sau ce se întâmplă? GOLOVAN Cătuși de puțin, nu scoate fum.

În fața lui Hludov apare Comandantul gării, iar în urma lui, Șeful gării.

HLUDOV ȘEFUL GĂRII]

HLUDOV GOLOVAN

ȘEFUL GĂRII HLUDOV

ȘEFUL GĂRII

HLUDOV

(*către șeful gării*): Ați demonstrat că trenul blindat nu poate trece?

(*vorbește și se mișcă, dar de fapt au trecut 24 de ore de tind, este un om mort*): Chiar așa, excelență. Nu există nicio posibilitate fizică! Triajul a fost făcut manual, dar nu se poate trece, totul e blocat. Atunci poate cealaltă scoate fum? Un moment! (*Cuiva, alături.*) Turnați apă în sobă.

Fum, fum.

(*către șeful gării*): Nu știu de ce mi se pare că îi simpatizați pe bolșevici. Nu te teme, fii sincer cu mine. Fiecare om își are convingerile sale pe care nu trebuie să le ascundă. Videanule! (*vorbește aiurea*): Excelență, de ce această bănuială? Am copilași... încă din timpul suveranului nostru Nikolai Alexandrovici... Olia și Pavlik copilași... n-am dormit de treizeci de orecredeți-mă, pentru Dumnezeu! – și mă știe însuși președintele Dumei de Stat, Mihail Vladimirovici Rodzianko. Eu însă nu simpatizez cu el, cu Rod-zianko, am copii...

O fi om sincer, ce ziceți? Nu? E nevoie de dragoste, fără dragoste

nu se face nimic în război! (*Cu reproș, către Tihi.*) Nu sunt iubit. (*Sec*)
Luați geniști. Împingeți, triați! Vă dau cincisprezece minute pentru ca
„Ofițerul” să ia A din gară! Dacă în acest răstimp porunca nu e
îndeplinită, comandantul să fie arestat! Iar șefu’ gării să fie spânzurat
de un semafor și sub el pusă o tăbliță luminată: „Sabotaj”.

În acest timp din depărtare se aude un vals de alămuri suav. r
Cândva pe muzica acestui vals se dansa la balurile liceenilor.

ȘEFUL GĂRII (*fără vlagă*): Excelență, copiii mei încă nici n-au
mers la școală...

Tihi îi ia pe Șeful gării de braț și se îndepărtează cu el. După ei –
Comandantul.

HLUDOV Vals? GOLOVAN Se apropie Cearnota, excelență.

ȘEFUL GĂRII (*dincolo de paravanul de sticlă, revenindu-și, strigă*
la telefon): Hristofor Feodorovici! În numele Domnului Iisus Hristos te
conjur: împinge toate garniturile de pe liniile patru și cinci spre
Taganaș! Veți avea și geniști! Le împingi cum poți! Te implor în numele
Domnului!

NIKOLAEVNA (*apare Ungă Șeful gării*): Ce-i, Vasea, ce-i?

ȘEFUL GĂRII Of, nenorocire, Nikolaevna! S-a abătut nenorocirea
asupra familiei noastre! Pe Olka ad-o aici. așa cum e s-o aduci!

NIKOLAEVNA Pe Olka? Pe Olka? (*Dispare.*)

Valsul se întrerupe. Ușa dinspre peron se deschide, intră

Gearnota, în burca și căciula lui caucaziană, trece spre Hludov.
Liuska, a intrat împreună cu Cearnota, dar rămâne în fund, Ungă ușă.

CEARNOTA Excelență! De la defileul din Ciongar a sosit divizia
de cavalerie de marș.

Hludov tace, îl privește pe Cearnota.

Excelență! (*Arată undeva în depărtare.*) Ce Dumnezeu faceți? (*Își*
scoate brusc căciula.) Roma! Ești din statul major! Ce dumnezeu faci?
Roma, încetează!

HLUDOV Tăcere!

Cearnota își pune căciula.

Convoiul îl lăsați aici, mergeți la Karpova Balka și vă stabiliți
acolo. CEARNOTA Am înțeles. (*Se îndepărtează.*)

LIUSKA Unde? CEARNOTA (*sumbru*): La Karpova Balka.

LIUSKA Merg cu tine. îi las baltă pe răniți și pe tifoida aia de
Serafima! CEARNOTA (*opac*): S-ar putea să fii ucisă.

LIUSKA Ei și, asta e! (*Iese cu Cearnota.*)

Se aude zăngănit, huruit, apoi urletul de suferință al trenului blindat.

Nikolaevna *intră val-vârtej după paravanul de sticlă tirind-o pe O*
1 **k** a, înfăolită într-o broboadă.

NIKOLAEVNA ȘEFUL GĂRII

HLUDOV

ȘEFUL GĂRII

HLUDOV

ȘEFUL GĂRII

HLUDOV

Uite-o pe Olka, uite-o!

(*la telefon*): Ai izbutit să treci, Hristofor Feodorovici?! Îți mulțumesc, îți mulțumesc din suflet! (*O apucă pe Olka de mină, aleargă la Hludov. După el – Tihi și Comandantul.*) (*către șeful gării*): Ei, ce e dragule, a trecut? A trecut?

A trecut, excelență, a trecut! Pentru ce-ai adus aici copilul? Oliușka, un copil... e o fetiță deșteaptă. Slujesc de douăzeci de ani și n-am dormit de două zile și două nopți.

Da, fetiță... *Cerceau*. Joacă *cerceau*? Da? (*Scoate din buzunar o caramela.*) Ia, fetițo! Doctorii îmi interzic fumatul și sunt cu nervii la pământ. Dar caramelele nu mă ajută și iată că fumez întruna.

ȘEFUL GĂRII Ia, Oliușka, ia... Generalul e bun. Spune „mersi”... (*O saltă pe Olka în brațe, o duce după paravan, și Nikolaevna dispăre cu e o.*)

Se aude iar valsul, apoi începe să se îndepărteze. Pe ușa, nu pe cea pe care a intrat Cearnota, ci prin alta, intră

Paramon Ilici Korzuhin. Este un om cu o înfățișare nemaipomenit de europeană, cu ochelari, într-o

șubă foarte scumpă și cu servietă. Se apropie de Golovan, îi înmânează cartea de vizită. Golovan i-o transmite lui

Hludov.

HLUDOV Vă ascult.

KORZUHIN (*către Hludov*): Am cinstea să mă recomand. Korzuhin, ministrul adjunct al comerțului. Consiliu de miniștri m-a înputernicit să mă adresez excelenței voastre cu trei probleme. Adineaori am sosit din Sevastopol. Prima problemă: Mi's& dat sarcina de a afla ce e cu soarta celor cinci muncitori arestați la Simferopol și transportat1

— Joc cu un cerc subțire și ușor care este aruncat < prins cu un bastonaș special (fr.) (n.t.).

conform ordinului dumneavoastră aici, la comandament.

HLUDOV Așa. A, păi dumneavoastră veniți de pe alt peron / Esaul! Să-i fie prezentați deținuții domnului ministru adjunct. GOLOVAN Vă rog să mă urmați.

În atenția încordată a tuturor, îl duce pe Korzuhin la ușa principală din planul din fund, o întredeschide și arată.

undeva în sus. Korzuhin tresare. Se întoarce împreună cu Golovan la Hludov.

HLUDOV Prima problemă este lămurită? Care e a doua? KORZUHIN (emoționat): A doua e legată direct de ministerul meu. Aici în gară sunt blocate încărcături de o importanță deosebită, excelență. Vă rog să înlesniți plecarea lor spre Sevastopol. HLUDOV (moale): Și anume ce marfă? KORZUHIN Blănuri scumpe de export, marfă destinată străinătății. HLUDOV (zâmbind): Ah, blănuri pentru export! Și în ce garnituri spuneți că se află încărcătura? KORZUHIN (îi dă o hârtie): Pofțiți vă rog.

HLUDOV Esaul Golovan! Garniturile indicate aici, să fie-scoase pe linie moartă, stropite cu petrol lampant și aprinse!

Golovan ia hârtia și dispăre.

(Moale) Pe scurt, a treia problemă? KORZUHIN (înlemnit): Situația pe front?

HLUDOV (căscând): Ei, ce situație poate să fie pe front! o aiureală! Se trage cu tunurile, comandantului de front i s-a vârat sub nas o sobă care scoate fum, comandantul suprem mi-a trimis cadou niște oameni din Kuban, numai că sunt desculți. Nici tu restaurante, nici tu fete! Plictiseală mare. Și uite așa, stăm pe taburete ca niște papagali! (Schimbând intonația, șoptind amenințător.) Situația? Plecați, domnule Korzuhin, la Sevastopol și spuneți-le putregaiurilor din spatele frontului să-și facă valizele! Bolșevicii vor fi mâine aici! Și mai spuneți-le că târfele din străinătate nu vor mai avea manșete din sobol! Blănuri scumpei KORZUHIN Incredibil! (Se uită încolțit în jur.) Voi avea cinstea să-i raportez totul comandantului suprem.

HLUDOV KORZUHIN

ȘEFUL GĂRII HLUDOV

(politicos): Vă rog.

(mergând cu spatele spre ușa laterală, în drum, întreabă): Ce tren

pleacă spre Sevastopol, acum? *Nimeni nu-i răspunde. Se aude cum se apropie un tren.*

(*neremenit, apare în fața lui Hludov*): De la Kerman Kemalci, destinație specială. Domnilor ofițeri! Drepti!

Toți ofițerii se scoală. În ușa prin care a ieșit Korzuhin apar doi cazaci de escortă cu glugi zmeurii, în urma lor – Comandantul suprem al albilor, care poartă căciulă caucaziană, dată pe ceafă, o manta foarte lungă și o sabie caucaziană, iar în urma lui – înaltpreasfințitul Afrikan, care binecuvântează statul major al armatei.

AFRIKAN

COMANDANTUL SUPREM

Bună ziua, domnilor! OFIȚERII DE LA STATUL MAJOR

Să trăiți, excelență! HLUDOV Cer permisiunea de-a prezenta excelenței voastre raportul în mod confidențial. COMANDANTUL SUPREM

Da. Să părăsească toți încăperea. (*Către Afrikan.*)

Vlădică, vreau să am o discuție confidențială cu comandantul frontului. AFRIKAN Să fie într-un ceas bun! Să fie într-un ceas bun!

Ies cu toții, și Hludov rămâne singur cu comandantul suprem.

HLUDOV Acum trei ore dușmanul a cucerit Iușunul. Bolșeșevicii sunt în Crimeea. COMANDANTUL SUPREM

Deci, sfârșitul? HLUDOV Sfârșitul.

Tăcere.

COMANDANTUL SUPREM

(*în ușa*): Vlădică!

Afrikan *apare tulburat.*

Vlădică! Părăsiți de statele vest-europene, înșelat1 de perfizii polonezi, în acest ceas al groazei ne bizuim numai pe mila bunului Dumnezeu!

AFRIKAN (*a înțeles că a venit prăpădul*): Of-of-of!

COMANDANTUL SUPREM

Rugați-vă, sfinte vlădică!

(*în fața ui Sfâiātu Gheorghe*): Doamne atotputernic! De ce? De ce le trimiți o nouă încercare copiilor tăi, prea nobilei oștiri a lui Hristos? Cu noi e puterea crucii, ea îi înfrânge pe dușmani cu arma binecuvântată...

După paravanul de sticlă apare fața chinuită de frică a Șefului de gară.

HLUDOV
AFRIKAN
COMANDANTUL

Înaltpreasfinția voastră, iertați-mă că vă întrerup, dar degeaba îl deranjați pe bunul Dumnezeu. E evident că și-a întors demult fața de la noi. Căci, altfel nu se poate explica. Se întâmplă ce nu s-a mai întâmplat niciodată: toate apele din Sivaș s-au retras, și bolșevicii au trecut ca pe parchet. Iar Sfântu Gheorghe Biruitorul? Nu-l vedeți că râde?!

Ce spuneți, viteazule general? SUPREM

Mă opun categoric acestui ton. Sunteți evident bolnav, generale, și îmi pare rău că nu ați plecat în vară să vă tratați în străinătate, cum v-am sfătuit eu.

HLUDOV A, așa deci! Și sub comanda cui vă închipuiți, excelență, că ar fi reușit soldații dumneavoastră să apere Perekopul? Sub cine s-ar mai fi dus Cearnota în noaptea asta, cu muzică de la Cion-gar la Karpova Balka? Și de spânzurat cine ar fi spânzurat? Spuneți-mi, cine ar fi spânzurat, excelență? COMANDANTUL SUPREM

(întunecându-se): Ce-nseamnă asta?

AFRIKAN Doamne, privește-i, luminează-i și dă-le putere! Căci de se va împărți domnia, repede se va ruina. COMANDANTUL SUPREM

De fapt acum nu e momentul...

HLUDOV Tocmai, nu e momentul. Trebuie să vă întoarceți imediat la Ssvastopol.

Comandantul suprem

Da. *(Scoate un plic și i-l dă lui Hludov.)* Vă rog să-l deschideți neîntârziat.

HLUDOV A, e deja gata! Ați prevăzut tot? Asta-i bine. Astăzi îți slobozești robul, vlădică... Mă supun.

(Strigă.) Trenul comandantului suprem! Escorta\ Statul major!

ȘEFUL GĂRII *(dincolo de paravan, se repede la telefon)*: Kermaix Kemalci! Dă-mi bastonul! Bastonul! *Apar cazacii din escortă și toți ofițerii din statul major*

COMANDANTUL SUPREM

Comandantul frontului...

Statul major ia poziția de drepți și salută.

...o să vă comunice ordinul meu! Fie ca Domnul să ne dea putere și minte ca să putem supraviețui restrîștei rusești! Vă previn cinstit, pe toți și pe fiecare în parte, că alt pământ decât Crimeea nu avem.

Brusc se deschide ușa și apare de Brisard cu capul bandajat, ia poziția de drepti în fața comandantului suprem.

DE BRISARD Să trăiți măria voastră imperial»! (*Către ofițerii de stat major, misterios*): „Contesă, cu prețul unui rendez-vous, dacă doriți, vil-aș putea numi...” * COMANDANTUL SUPREM

Ce-i asta? GOLOVAN Comandantul regimentului de husari, contele de

Brisard e rănit la cap.

HLUDOV (*ca prin vis*): Ciongar... Ciongar... COMANDANTUL SUPREM

Vine cu mine la Sevastopol! în trenul meu! (*Iese repede condus de cazacii din escortă.*) AFRIKAN Doamne! Doamne! (*Binecuvântează statul major, iese repede.*) DE BRISARD (*dus de cei din statul major.*) Scuzați, vă rog!

„Contesă, cu prețul unui rendez-vous...” OFIȚERII DE LA STATUL MAJOR*

La Sevastopol, conte, la Sevastopol... DE BRISARD Scuzați!... Scuzați... (*Dispare.*)

HLUDOV (*deschide plicul. Citește și rânjește. Către Golovan*): Să fie trimis un aviator la Karpova Balka. la generalul Barbovici. Ordin: să se desprindă de dușman, s-o ia în trap spre Ialta și îmbarcarea pe vase! *Din statul major răzbate un foșnet: „Amin, amin...”*. Apoi – tăcere de mormânt.

Alt aviator, la genera ui Kutepov: să se desprindă; ia Sevastopol și îmbarcarea pe vase. Foștikov>

GOLOVAN

GOLUBKOV

KRAPILIN SERAFIMA

HLUDOV

GOLUBKOV

SERAFIMA

Replică din *Dama de pică* de A.S. Pușkin (*n.t.*) –

GOLUBKOV

SERAFIMA

GOLUBKOV

HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

cu cei din Kuban, să pornească la Feodosia. Kalinin, cu cei de pe

Don, la Kerchi. Cearnota – la Sevastopol! Tot pe vase! Statul major să fie gata imediat, pornim spre Sevastopol! Crimeea a fost cedată!

(ieșind în grabă): Aviatorii! Aviatorii! Grupurile de ofițeri de stat-major încep să se topească.

Sunt strânse hărțile, încep să dispară telefoanele. Se aude un tren care mugește și apoi pleacă. Agitație, nu mai e nici urmă de ordine. Acum se deschide larg ușa, prin care ieșise Cearnota, și intră Serafima îmbrăcată într-o manta caucaziană. După ea – G o l u b k o v și K r a p i 1 în care încearcă s-o rețină.

Serafima Vladimirovna, veniți-vă în fire, nu e voie! *(Către ofițerii mirați.)* o femeie bolnavă de tifos!

Întocmai, are febră tifoidă.

(tare): Cine e aici Roman Hludov?

La această întrebare absurdă se face tăcere.

Nu-i nimic, lăsați-o să intre. Eu sunt Hludov.

Nu o ascultați, e bolnavă!

Fugim din Petersburg, mereu fugim și fugim...

Încotro? Sub aripa lui Roman Hludov! Hludov.

Hludov, mereu Hludov... Am ajuns să-l visez pe Hludov! *(Zâmbește.)* Și uite că am cinstea să-i contemplan persoana: stă pe un taburet, iar în jurul lui atârnă niște saci. Saci, mereu saci!...

Bestie! Șacalule!

(disperat): Are tifos! Aiurează!... Suntem din eșalon!

Hludov sună, și din perete ies Tihi și Gurin.

Și de fapt care-i treaba? Eu vin, și vă căsăpesc pe toți!

În grupul ofițerilor din statul major se aude ca un foșnet: „A-a... e comunistă!”

Doamne ferește! Doamne ferește! E soția ministrului adjunct Korzubin! Nu-și dă seama de ce spune!

Asta e bine, pentru că la noi când cineva vorbește conștient, nu obții niciun cuvânt adevărat. E Korzuhina!

Stop, stop, stop! Korzuhina! Țasta e ăla cu blănurile scumpe? Deji porcul ăla mai are și o nevastă comunistă? O, binecuvântată întâmplare! Ei lasă că mă socotesc eu cu el acum! Dacă n-a avut cumva timp să plece, chemați-mi-l încoace!

Tihi îi face semn lui Gurin, și acesta dispare.

TIHI *(moale, către Serafima):* Numele și prenumele? GOLUBKOV
Serafima Vladimirovna... Seratima...

Gurin îi aduce pe Korzuhin. Acesta e palid ca un mort, presimte nenorocirea.

Sunteți Paramon Ilici Korzuhin?

KORZUHIN Da, eu sunt.

GOLUBKOV Slavă domnului că ați venit în întâmpinarea noastră! în sfârșit!

TIHI (*duios, către Korzuhin*): A sosit din Petersburg soția dumneavoastră, Serafima Vladimirovna.

KORZUHIN (*privește în ochii lui Tihi și ai lui Hludov, simte o capcană*): Nu cunosc nicio Serafima Vladimirovna, pe femeia aceasta o văd pentru prima dată în viață și nu aștept pe nimeni de la Petersburg, e o înșelătorie.

SERAFIMA (*privindu-l pe Korzuhin, tulbure*) A-a, se leapădă de mine! U-u, canalia!

KORZUHIN Țasta-i șantaj!

GOLUBKOV (*disperat*): Paramon Ilici, ce faceți? Așa ceva nu se poate!

HLUDOV Ce om sincer, nu-i așa? Ei, norocul dumneavoastră, domnule Korzuhin! Blănuri scumpe! Marș!

Korzuhin dispare.

GOLUBKOV Vă implor să ne interogați! Vă pot demonstra că e soția lui!

HLUDOV (*către Tihi*): Ia-i pe amândoi, interoghează-i! TIHI (*către Gurin*): Ia-i la Sevastopol.

Gurin o ia pe Serafima de braț.

GOLUBKOV Doar sunteți intelectuali!... Eu am să demonstrez!...

SERAFIMA Un singur om am întâlnit și eu în timpul drumului... Of, Krapilin, oratorule, de ce nu-mi iel apărarea?

Serafima și Golubkov sunt duși.

KRAPILIN (*postându-se în fața lui Hludov*): Chiar așa. Cum stă scris și în cărți: un șacal! Un război nu se câștigă numai cu ștreangul! Pentru ce, bestie mondială, i-ai tăiat pe soldați la Perekop? Iar acum, ți-a ieșit în cale un om, o femeie, i s-a făcut milă de cei căsăpiți, atâta tot. Dar pe lângă tine n-ai cum să te streкори, n-ai cum. Cum pui mâna pe un om – hop în sac! Te hrănești cu hoituri?

TIHI Permiteți-mi să-l curăț, excelență? HLUDOV Nu. În discursul lui se strecoară judecăți sănătoase în legătură cu războiul. Mai vorbește, soldatule, mai vorbește.

TIHI (*îi face cuiva semn cu degetul și din ușa serviciului de contrainformații ies doi agenți. În șoaptă.*): Tăblița.

Apare al Treilea agent cu o bucată de placaj.

HLUDOV Care îți este numele de familie, soldatule? KRAPILIN (*avântându-se în înălțimi ce duc la pierzanie*): Ce contează numele de familie? Numele meu nu-i cunoscut: Krapilin – ordonanță. Dar tu ai să pieri, șacalule, într-un șanț, ai să pieri, fiară turbată! Stai tu numai și așteaptă aici, pe taburetul tău! (*Zâmbește.*) Deși nu, ai să fugi, ai să fugi la Constantinopol! Curaj ai numai când e vorba să spânzuri femeii și lăcătuși!

HLUDOV Greșești soldatule, am mers cu muzică la Cion-garskaia Gât și am fost rănit de două ori acolo. KRAPILIN Nu mai pot guberniile de muzica ta! (*Brusc se dezmeticește, tresare, se lasă în genunchi, vorbește tânguitor.*) Excelență, fie-vă milă de Krapilin! Mi s-a întunecat mintea!

HLUDOV Nu! Soldat prost! Ai început bine, dar ai sfârșit urât. Mi te târăști la picioare? Spânzurați-l! Mi-e silă să mă uit la el!

Agenții de la contrainformații aruncă imediat un sac negru peste Krapilin și îl Urăsc afară.

GOLOVAN (*intrând*): Ordinul excelenței voastre a fost îndeplinit. Aviatorii au decolat.

HLUDOV Cu toții în tren, domnilor. Esaul, pregătește-mi escorta și vagonul!

Toți dispar.

(*Rămas singur, ridică receptorul telefonului* Vorbește comandantului frontului. Transmiteți.] celor de pe trenul blindat „Ofițerul” să înainteze cât pot pe linie și să deschidă foc, foc! Foc asupra Taganașului! Să-l facă una cu pământul, așa, de rămas-bun! apoi să strice în urma lor linia ferată și să plece la Sevastopol! (*Pune receptorul, singur, chircit pe taburet.*)

În depărtare se aude șuieratul trenului blindat.

Oare sunt bolnav? Ce boală oi fi având? *De pe trenul blindat răsună o salvă de tun. E atât de putet. nică această salvă, încât sunetul abia se distinge, dar lumii electrice se stinge numaidecât în sala gării, și geamurile înghețate se fac țandări. Acum se descoperă peronul. Se văd niște luni electrice albastrii. Sub prima dintre ele} atârână de stlipul de fier un sac lung și negru, iar jos, sub sac o bucată de placaj pe care scrie cu cărbune: „Ordonanța Krapilin – bolșevic”.*

HLUDOV (*singur în semiîntuneric se uită la corpul spânzurat al lui Krapilin*): Sunt bolnav, sunt bolnav. Numai că nu știu ce am.

O 1 **k** a, *rătăcită în timpul panicii, apare în semiîntuneric, Se urăște în pâslari pe podea.*

EFUL DE GARĂ

(*caută în semiîntuneric și mormăie somnoros*) Că proastă mai e și Nikolaevna asta... Olka. Pe unde o fi Olka? Olecika! Olia, unde te duci, prostuțo, încotro? (*O ia pe Olka în brațe.*) Hai în brațe, hai la tata în brațe... Iar acolo să nu te uiți... (*E fericit că a rămas neobservat, se dizolvă în beznă, și al doilea vis se termină.*)

SFÂRȘITUL ACTULUI ÎNTÂI

GURIN

TIHI

GOLUBKOV

TIHI

GOLUBKOV TIHI

OOLUBKO\ TIHI

GOLUBKOV TIHI

Actul al doilea

VISUL AL TREILEA

...Și acul luminează-n vis...

O luminăție oarecum tristă. Amurg de toamnă. Secția de contrainformații la Sevastopol. O fereastră, un birou de scris, un divan. În colț, pe o măsuță, un vraf de ziare.

*Un dulap. Draperii. T i **h** i stă la masa de scris, e în civil.*

Ușa se deschide și Gurin îl introduce pe Golubkov.

Aici... (*Dispare.*) Luați loc, vă rog.

(*e în palton, cu pălăria în mâini*): Vă mulțumesc. (*Se așază.*)

Dumneavoastră, din câte înțeleg, sunteți intelectual?

Golubkov tușește cu timiditate.]

Și sunt sigur că înțelegeți cât de important este pentru noi, și deci și pentru comandant, să știm adevărul. Roșiii răspândesc zvonuri oribile despre serviciul de contrainformații. De fapt, această instituție îndeplinește o muncă cât se poate de grea și-absolut curată: apără statul de bolșevici.

Sunteți de acord cu aceasta?

Știți, eu...

Vă temeți de mine?

Da.

Dar de ce? Vi s-a făcut oare vreun rău în timp ce ați călătorit până aici, la Sevastopol?

O nu, nu, asta n-o pot spune!

Fumați, vă rog. *(îi oferă țigări.)*

GOLUBKOV

TIHI

GOLUBKOV

TIHI

Vă mulțumesc, nu fumez. Vă implor, spuneți-mi ce-i cu ea?

Cine vă interesează?

Ea... Serafima Vladimirovna, arestată în același timp cu mine. Jur că nu-i vorba decât de o întâmplare stupidă! A avut o criză, e grav bolnavă!

Sunteți agitat, liniștiți-vă. O să vorbim despre ea ceva mai tâmu.

Tăcere.

Ei, gata, ia mai termină cu rolul de docent universitar! M-am plictisit de comedia asta! Canalie! În fața cui te crezi? În picioare, drept! Mâinile pe lângă corp! *(sculându-se)*: Doamne! Ia zi, care-ți este adevăratul nume? Sunt uluit... numele meu adevărat e Golubkov! *(scoate revolverul și îl îndreaptă spre Golubkov. Acesta își acoperă fața cu palmele)*: Ia zi, îți dai seama că ești în mâinile mele? Nimeni nu-ți va veni în ajutor! Ai înțeles? Am înțeles.

Deci hai să ne înțelegem: tu ai să spui numai purul adevăr. Uită-te-ncoace. Dacă te apuci să minți, eu am să aprind acest ac *(aprinde acul care se încălzește electric și începe să lumineze)* și am să te ating cu el. *(Stinge acul.)* Jur că într-adevăr...

Gura! Răspunzi numai la întrebări. *(Ascunde revolverul, ia un toc, vorbește cu o voce plictisită.)* Luați loc, vă rog. Numele, prenumele și patronimicul?

Serghei Pavlovici Golubkov.

(scrie, plictisit): Unde aveți domiciliul stabil?

La Petrograd.

Pentru ce ați venit în dispozitivul albilor din Rusia Sovietică? GOLUBKOV Ținta mea era de mult timp Crimeea, fiindcă în Petrograd sunt condiții de viață care nu-mi permit să lucrez. Iar în tren am cunoscut-o pe Serafima, Vladimirovna, care fugea și ea înapoi, și am pornit-o împreună spre albi. Și pentru ce a venit la albi cea care

pretinde că numește Serafima Korzuhina?

GOLUBKOV TIHI

GOLUBKOV TIHI

GOLUBKOV TIHI

GOLUBKOV TIHI

GOLUBKOV TIHI

GOLUBKOV TIHI

TIHI

GOLUBKOV Știu sigur... eu știu că e într-adevăr Serafima Korzuhina! TIHI Korzuhin a spus de față cu dumneavoastră acolo.

În gară, că e o minciună. GOLUBKOV Jur că el a mințit! TIHI De ce ar fi mințit?

GOLUBKOV S-a speriat, a înțeles că îl amenință un pericol, *Tihi pune tocul jos, îți apropie mina de ac.*

Ce faceți? Spun adevărul!

TIHI Aveți nervii zdruncinați, domnule Golubkov. După cum vedeți, eu notez spusele dumneavoastră și nu fac nimic altceva. De când e membră a partidului comunist? GOLUBKOV Asta-i imposibil, n-are cum să fie!

TIHI Așa. *(împinge către Golubkov o foaie de hârtie, îi da un toc.)* Scrieți tot ce ați spus adineauri, am să vă dictez eu, așa o să fie mai ușor. Vă previn că dacă vă opriți, am să vă ating cu acul. Dacă nu vă veți opri, puteți să nu vă temeți de nimic, nimic nu vă amenință. *(Aprinde acul, care luminează hârtia, dictează.)* „Subsemnatul...

Golubkov începe să scrie ce i se dictează.

...Golubkov, Serghei Pavlovici, la interogatoriul de la secția de contrainformații a statului major al comandantului frontului, care mi-a fost luat la data de 31 octombrie 1920, declar două puncte Serafima Viadimirovna Korzuhina, soția lui Para-mon Ilici Korzuhin...” – nu vă opriți! – „... membră a partidului comunist, a sosit din orașul Petrograd în zona ocupată de puterile înarmate ale Sudului Rusiei, pentru propagandă comunistă și stabilirea unor legături cu mișcarea ilegală din orașul Sevastopol punct. Docent universitar... semnătura”. *(Ia foaia de hârtie de la Golubkov, stinge acul.)* Vă mulțumesc pentru sincer tatea declarației, domnule Golubkov. De nevinovăția dumneavoastră sunt absolut convins. Iertați-mă dacă am fost în răstimpuri puțin cam dur cu dumneavoastră. Sunteți liber. *(Sună.)* GURIN *(intră)*: Da!

TIHI Du-l pe arestat în stradă% și dă-i drumul, e liber.

GURIN

ȚI HI

SKUNSKI

TIHI

SKUNSKI

(*către Golubkov*): Hai.

Golubkov iese împreună, cu Gurin, uitându-și pălăria. 1

Locotenent Skunski!

Intră Skunski. E foarte mohorât.

(*aprinzând lampa de pe masă*): Cât zici că face acest document?

Cât va da Korzuhin să se răscumpere?

Acum, cu un picior pe vas? Zece mii de dolari. La Constantinopol mai puțin. Vă sfătuiesc să obțineți o confirmare de la Korzuhina. Da. Întârziați sub un pretext oarecare cu vreo jumătate de oră îmbarcarea lui Korzuhin. Partea mea?

două.

TIHI

«URIN

TIHI

Tihi arată cu degetele

O să trimit imediat niște agenți. Grăbiți-vă cu Korzuhina. E târziu, cavaleria a pornit deja spre locul de îmbarcare. (*Iese.*)

Tihi sună. Intră Gurin.

Arestata Korzuhina. E conștientă? Parcă îi e ceva mai bine. Hai.

Gurin iese și după câțva timp o introduce pe Serafim a. Ea pare a avea febră. Gurin iese.

Sunteți bolnavă? N-am să vă rețin, așezați-vă pe divan, da, acolo, acolo.

Serafima se așază pe divan.

Recunoașteți că ați venit pentru propagandă, și vă las.

Ce?... Ce propagandă? Doamne, de ce oi fi venit încoace?

De afară se aude un vals, și împreună cu el se apropie și un tropot de copite.

De ce se cântă vals la dumneavoastră? TIHI Cavaleria lui Cearnota trece spre debarcader, nu vă depărtați de subiect. Complicele dumneavoastră Golubkov a mărturisit că ați sosit aici pentru propagandă.

SERAFIMA (*se culcă pe divan, răsuflă greu*): Ieșiți toți din cameră, lăsați-mă să dorm...

SERAFIMA

TIHI Nu. Treziți-vă, citiți. (*îi arată Serafimei celescrise de Golubkov.*)

SERAFIMA (*își îngustează ochii, citește*): Petersburg... lampa... a înnebunit... (*Deodată apucă documentul, îl mototoleşte, se duce în fugă la fereastră, sparge geamul cu cotul, strigă*): Ajutor! Ajutor! Aici se petrece o crimă! Cearnota! Aici, ajutor!

TIHI Gurin!

Gurin intră în fugă, o prinde pe Serafima.

Ia-i documentul! Ah, fir-ar să fie! *Valsul se întrerupe brusc. În geam apare un cap acoperit cu o căciulă caucaziană. O voce: „Ce se întâmplă aici? 11 Se aud voci, uși trântite, zgomot. Ușa se deschide, apare Cearnota în burcă, iar după el încă doi în burci. Intră în fugă Skunski. Gurin îi dă drumul Serafimei.*

SERAFIMA Cearnota! Dumneata ești? Cearnota! Apără-mă! Privește ce fac cu mine! Uită-te ce l-au obligat să scrie!

Cearnota ia documentul.

TIHI Am să vă rog să părăsiți numaidecât sediul contra – informațiilor! CEARNOTA Și de ce să-l părăsim, mă rog? Ce faceți cu femeia asta?

TIHI Locotenent Skunski, cheamă garda! CEARNOTA Vă arăt eu gardă! (*Scoate revolverul.*) Ce faceți cu feme: a asta? TIHI Locotenent Skunski, stinge lumina!

Lumina se stinge.

(*în întuneric.*) o să vă coste scump treaba astar generale Cearnota!

Întuneric. Visul se termină.

VISUL AL PATRULEA

*...Și o mulțime de oameni, de neamuri felurite
au ieșit laolaltă cu ei.*

Amurg. Un cabinet în palatul din Sevastopol. Cabinetul arată destul de ciudat: draperia de la geam e pe jumătate ruptă, pe perete o pată pătrată, albicioasă – pe locul unde fusese o hartă mare de război. Pe jos – o ladă de lemn; se

II

COMANDANTUL

DE BRISARD COMANDANTUL
DE BRISARD
COMANDANTUL
DE BRISARD COMANDANTUL
DE BRISARD COMANDANTUL
DE BRISARD
COMANDANTUL
DE BRISARD
COMANDANTUL

pare că-i plină de hârtii. Șemineul arde. Lângă sta nemișcat de
Brisard *cu capul bandajat. Intră Comandantul suprem*

SUPREM

Ei, cum mai stați cu capul? Nu mă mai doare, excelență. Mi-a dat
doctorul niște piramidon. SUPREM

Așa. Piramidon? (*Distrat.*) Cum vi se pare, semăn eu cu
Alexandru Macedon? (*fără să se mire*): Din păcate, excelență, eu n-am
mai văzut demult vreunul din portretele majestății sale. SUPREM

Despre cine vorbiți? Despre Alexandru Macedon, excelență.
SUPREM

Portretele maiestății sale?... Hm... Uite ce-i, colonel, trebuie să
vă odihniți. Am fost foarte bucuros să vă adăpostesc la palat, v-ați
îndeplinit cu cinste datoria față de patrie. Dar acum duce-ți-vă, e
timpul.

Unde-mi porunciți să mă duc, excelență? SUPREM

Pe vas. Voi avea eu grijă de dumneavoastră în străinătate.

Am înțeles, să trăiți. Când va fi obținută victoria asupra roșiilor,
aș vrea să fiu primul care-i va prezenta onorul majestății voastre la
Kremlin! SUPREM

Colonele, nu trebuie să puneți atât de acut problemele. Aveți
vederi prea radicale. Vă mulțumesc deci din nou și vă rog să porniți.
Am înțeles, excelență. (*Merge spre ieșire, se oprește, cântă misterios.*)
„Contesă cu prețul unui rendez-vous...” (*Dispare.*) SUPREM

(*în ușă, în urma lui*): Pe vizitatorii care au mai rămas să-i lăsați
să intre la mine automat, la trei minute unul după altul. Am să primesc
câți voi putea. Trimiteți un cazac să-l conducă P colonelul de Brisard la
mine pe vas! Scrieți 1 medicului de vas că piramidonul nu-i un
medica'ment! Doar e evident că-i anormal! (*Se întoarce*

Ungă șemineu, cade pe gânduri.) Alexandru Macedon... Ce

canalii!

Intră Korzuhin.

Dumneavoastră ce vreți? KORZUHIN Ministrul adjunct Korzuhin. COMANDANTUL SUPREM

A! Ați venit la timp! Am vrut să vă chem, cu tot balamucul ăsta de aici. Domnule Korzuhin, semăn cu Alexandru Macedon?

Ko rzuhin e uluit.

Nu, zău, întreb serios, semăn? (*Ia de pe șemineu un ziar, i-l vira sub nas lui Korzuhin.*) Sunteți redactorul șef al acestui ziar? Prin urmare, răspundeți pentru tot ce e tipărit în el? Doar asta e semnătura dumneavoastră – redactor-șef Korzuhin? (*Citește.*) „Comandantul suprem, precum Alexandru Macedon, măsoară cu pași mari peronul...” Ce-nseamnă lăturile astea? În timpul lui Alexandru Macedon existau peroane? Și eu îi semăn? Mai departe! (*Citește.*) „O simplă privire asupra feței lui vesele trebuie să risipească orice vierme de îndoială...” Viermele nu e nici nor, nici batalion, și n-are cum să se risipească! Și eu sunt vesel, da? Sunt foarte vesel? De unde ați scos, domnule Korzuhin, gașca asta agramată de năimiți? Cum v-ați permis să tipăriți o astfel de rușine cu două zile înaintea catastrofei? Am să vă dau în judecată la Constantinopol! Să iei piramidon, dacă te doare capul!

În camera de alături țirlie asurzitor telefonul. Comandantul suprem iese trântind ușa.

KORZUHIN (*răsufând*): Așa îți trebuie Paramon Ilici! Ce diavol m-a împins să vin la palat? Să mă plâng de un smintit altuia? Bine, au luat-o pe Serafima Vladimirovna, da' eu ce pot să fac? Dacă o fi să piară, fie-i țărâna ușoară! Trebuie să-mi pierd și eu viața din cauza ei? Ce Alexandru Macedon bădăran!... În judecată? Pardon, la Paris nu-i ca la Sevastopol! La Paris! Și fiți blestemați cu toții acum și-n vecii vecilor! (*Se îndreaptă grăbit către ușă.*)

AFRIKAN (*intrând*): Amin. Dumneavoastră ce ziceți, domnule Korzuhin, ce se petrece aici? KORZUHIN Da, da, da... (*Dispare pe neobservate.*) AFRIKAN (*prinndlăzile*): Vai! Vai! Vai! Doamne, Doamne! Și porniră fiii lui Israel din Raamses la Sokhof aproape șase sute de bărbați pedestri, în afară de copii... Vai, vai... Și o mulțime de oameni, de neamuri felurite, au ieșit laolaltă cu ei...

Intră grăbit Hludov.

Dumneavoastră sunteți, excelență? Ciudat, acum o clipă mai era aici domnul Korzuhin...

HLUDOV Dumneavoastră mi-ați trimis în dar Biblia la statul major? AFRIKAN Sigur că eu, sigur...

HLUDOV Scria acolo într-un loc, am citit de plictiseală, noaptea, în cupeu: „Tu ai suflat cu suflarea ta, și i-a acoperit marea... Și s-au afundat ca plumbul în apele cele mari...” Despre cine era vorba acolo? Ia spuneți! „Îi voi urmări și îi voi ajunge, voi împărți prada și sufletul meu se va îndestula cu ei, îmi voi scoate sabia și-i voi căsăpi cu mâna mea...” Ce ziceți de memoria mea? Iar el mă ponegrește peste tot, cică sunt anormal! Dar dumneavoastră ce vă tot fâțâiți pe aici?

AFRIKAN Vă fâțâiți! Roman Valerianovici! Îl aștept pe comandantul suprem...

HLUDOV Cine are răbdare, va izbândi. Asta e în stilul bibliei dumneavoastră. Știți cu cine vă veți întâlni așteptând aici? AFRIKAN Cu cine?

HLUDOV\ Cu Armata Roșie. AFRIKAN Se poate întâmpla atât de curând?

HLUDOV Orice se poate întâmpla. Uite, chiar în timp ce noi doi stăm aici și cugetăm la Sfânta Scriptură, dinspre nord se apropie în trap de Sevastopol cavaleria... (*îl conduce pe Afrikan la fereastră.*) Ia priviți... AFRIKAN O văpaie! Doamne!

HLUDOV Chiar așa. Repede pe vas... sfinte părinte, pe vas!
Afrikan iese, făcându-și cruce cu sânge. S-a cărat!

COMANDANTUL HLUDOV

COMANDANTUL HLUDOV

COMANDANTUL

HLUDOV COMANDANTUL

HLUDOV

COMANDANTUL

HLUDOV COMANDANTUL

HLUDOV

SUPREM

(*intrând*): A, slavă Domnului! Eram nerăbdător să vă văd. Ei, au plecat cu toții?

Cavaleria a fost bine scărmanată pe drum de verzi. Dar, în rest, se poate spune că am plecat.

Eu unul am venit cu tot confortul. M-am pitit în colțul unui cupeu, nu mă ating de nimeni, dar și eu sunt lăsat în pace. Ce mai, excelență, e un amurg ca la bucătărie.

SUPREM

Nu vă înțeleg, ce vreți să spuneți?

Păi așa mi s-a întâmplat mie în copilărie. Intru odată, pe înserate, în bucătărie și văd gândaci pe plită. Aprind un chibrit – sfâr! – o iau la goană.

Dar chibritul, niciuna, nici două, s-a stins. Îi aud cum foșnesc cu lăbuțele – fâș-fâș, pâș-pâș... Și la noi acuma tot așa este, întuneric și fâșâit. Mă uit la ei și mă gândesc: încotro fug? Ca gândacii de bucătărie: pleosc de pe masă în găleata cu apă!

SUPREM

Vă mulțumesc, generale, pentru tot ceea ce ați făcut în Crimeea cu marele dumneavoastră talent strategic. Acum nu vă mai rețin. Mă mut și eu la hotel.

Mai aproape de apă?

SUPREM

Dacă nu terminați cu insolențele, am să vă arestez.

M-am gândit și la asta. În vestibul se află escorta mea. Va fi mare scandal, sunt foarte popular.

SUPREM

Acum văd că nu e vorba de nicio boală. De un an întreg faceți pe măscăriciul la modul cel mai greșos, și asta numai ca să vă ascundeți ura față de mine.

De ce v-aș ascunde-o? Vă urăsc.

SUPREM

Invidie? Setea de putere?

O nu, nu. Vă urăsc pentru că m-ați vârat în toată povestea asta. Unde sunt oștirile aliate promise?

Unde este Imperiul rus? Cum ați putut începe rușta cu ei când știați cât sunteți de neputincios?

Înțelegeți cât de tare poate urî un om care știe că nu se poate face nimic, și care este totuși obligat

COMANDANTUL

HLUDOV COMANDANTUL

HLUDOV

COMANDANTUL HLUDOV

COMANDANTUL

UN CAZAC DIN COMANDANTUL HLUDOV

GOLUBKOV

să acționeze? Sunteți cauza bolii mele! (*Liniștindu-se.*) De fapt, n-am prea ales bine momentul, acum plecăm amândoi în neființă. SUPREM

Vă sfătuiesc să rămâneți aici, la palat, pentru dumneavoastră e cel mai bun mod de a trece în neființă.

E o idee. Dar n-am chibzuit îndeajuns asupra ei. SUPREM

Nu vă mai rețin, generale.

Goniți un slujitor fidel? „Iar sângele lor în bătălii fără sfârșit ca apa pentru tine s-a vărsat, s-a tot vărsat...” SUPREM

(*trântind un scaun*): Paiată! Cum bine a spus Griboedov: „Alexandru Macedon a fost, ce-i drept, un mare om de arme, dar asta nu înseamnă că trebuie să stricăm scaunele...” SUPREM

(*auzind cuvintele „Alexandru Macedon” se înfurie*): Dacă mai scoateți un singur cuvânt!... Dacă mai... ESCORTĂ

(*răsare din pământ*): Excelență, a sosit școala de cavaleriști din Simferopol. Totu-i gata! SUPREM

Da? Să pornim atunci! (*Către Hludov.*) Ne mai vedem noi! (*Iese.*)

(*singur, se așază lingășemineu, cu spatele la ușă*): E pustiu și e foarte bine. (*Deodată se scoală neliniștit, deschide ușa. Sentrează rește un șir de camere întunecate și pustii, cu lustrele îmbrăcate în huse întunecate de muselină.*) Hei e cineva pe aici? Nu e nimeni. (*Se așază.*) Să rămân? Nu, asta nu mi-ar rezolva problema. (*Se întoarce, se adresează cuiva.*) A de gând să pleci sau nu? Înțelege odată că e o prostie! Pot trece prin tine așa cum am străpuns ieri ceața ca o săgeată. (*Face un gest de parcă ar trece prin ceva.*) Vezi că te-am strivit? (*Se așază, tace.*)

Ușa se deschide încetișor și intră G o 1 u b k o v. E în palton, fără pălărie.

Pentru Dumnezeu, îngăduiți-mi să intru pentru o clipă!

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

(*fără să se întoarcă*): Pofțiți, pofțiți, intrați. Știu că e o nebunie ce fac, dar mi s-a promis că voi fi lăsat să intru la dumneavoastră. Acum că toți au plecat nici nu știu pe unde am intrat. (*fără să se întoarcă*): Ce

doriți de la mine? Mi-am permis să trec pe aici, excelență, să vă fac cunoscute crimele teribile care se comit la serviciul de contrainformații. Am venit să mă plâng de o crimă bestială, al cărei autor este generalul Hludov.

Hludov se întoarce.

(Recunoscându-l pe Hludov, dă înapoi.) A-a... Interesant. Dați-mi voie, dar dumneavoastră păreți viu, doar nu sunteți spânzurat, sper? Ce vă mai puteți dori?

Tăcere.

Faceți o impresie plăcută. V-am mai văzut pe undeva. Acum fiți atât de bun și expuneți-mi pretențiile dumneavoastră. Dar, vă rog foarte mult, fără lașitate. Ați venit aici să vorbiți? Păi atunci, vorbiți.

Bine. Alaltăieri, la gară, ați poruncit să fie arestată o femeie...

Îmi amintesc. Da, îmi amintesc. Mi-am amintit. V-am recunoscut. Dar scuzați-mă, cui voiati să vă plângeți de mine aici? Comandantului suprem. Ați întârziat. A plecat. *(Arată spre geam.)* în depărtare licăresc niște luminițe și se vede o mică vâlvătaie.

Într-o gă cată cu apă. S-a cufundat pentru totdeauna n neființă. Nu mai ai cui să te plângi de generalul Hludov. *(Se apropie de masă, ridică receptorul unuia dintre telefoane, vorbește.)* Vestibulul? Cu esaulul Golovan... Ascultă esaule, ia cu tine escorta și du-te la contrainformații, e acolo o femeie din ordinul meu... *(Către Golub kov.)* Korzuhina?

Da-da, Serafima Vladimirovna!

(la telefon): Serafima Vladimirovna Korzuhina.

Dacă nu a fost executată, trimite-o imediat aici, la mine, la palat.

(Pune receptorul în furcă.) Să așteptăm.

GOLUBKOV

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

GOLUBKOV

HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

Dacă nu a fost executată – ați spus? Dacă n-a fost executată?... Păi dacă ați făcut asta.

(Plânge.)

Purtați-vă ca un bărbat.

Vă mai și bateți joc de mine! Bine, mă voi purta...

Dacă nu mai e în viață, vă omor!

(*fără chef*): Cine știe, poate că ar fi cea mai bună soluție. Dar nu, n-ai să omori dumneata pe nimeni, din păcate. Taci.

Golubkov se așază și tace.

(*întorcându-i spatele lui Golubkov, se adresează cuiva.*) Soldat, dacă tot ai devenit însoțitorul meu, atunci vorbește-mi măcar. Tăcerea ta mă apasă, deși îmi închipui că vocea trebuie să-ți fie grea ca de clopot. Sau lasă-mă. Știi că sunt un om cu voință tare și n-am să mă las copleșit de prima vedenie, asta-i o boală de care te poți lecu. Înțelege și tu că a nimerit pur și simplu sub o roată, și ea e cea care te-a zdrobit și ți-a frânt oasele. Așa că n-are niciun rost să te ții după mine. Mă auzi, ordonanța mea, oratorul meu fidel? Cu cine vorbești?

Cum? Cu cine? Aflăm noi imediat. (*Taie aerul cu mina.*) Cu nimeni, cu mine însumi. Da. Spune-ți-mi, vă e amantă?

Nu-nu! Mi-a ieșit în ea! e întâmplător, dar o iubesc. Ah, nebun nefericit ce sunt! De ce, de ce trebuia atunci când era bolnavă, acolo la mănăstire, s-o ridic, s-o conving să pornim ca să nimerim în aceste labe infernale... Ah, nenorocitul de mine!

Chiar așa, de ce ați nimerit sub picioarele mele? Ce v-a adus aici? Iar acum, când mașina s-a stricat, v-ați prezentat și-mi cereți ceea ce eu nu vă pot da. Acum, când ea nu mai e și nici nu va mai fi vreodată. A fost executată. Monstrule! Monstrule! Monstru nebun! Iată-i cum mă-ncolțesc din două părți: unul e viu, vorbește, e absurd, iar celălalt – ordonanța cea tăcută. Ce-i cu mine? Sufletul ml s-a împărțit în două, iar cuvintele le aud vag, ca printr-o apă, în care mă afund ca plumbul. Am îndoii, blestemații, atârnă de p: cioarele mele și mă trag în abis, și abisul mă cheamă.

GOLUBKOV A, acuma am înțeles! Ești nebun! Înțe eg totul! Și gheața de pe Ciongar, și sacii negri, și gerul! O soartă! De ce mă oropsești? Cum de n-am știut s-o păstrez pe Serafima? Iată-l, iată-l pe cel ce-a ucis-o orbește. Și acum nu poți să-i mai faci nimic, căci are cugetul tulburat!

HLUDOV Ce tip ciudat! (*îi aruncă lui Golubkov revolverul.*) Faceți bine și trageți. (*în gol.*) Hai, lasă-mo. Poate se încumetă ăsta și trage.

GOLUBKOV Nu, nu pot să trag în tine, mi-e și milă, și frică, și silă! HLUDOV Ce-i cu comedia asta, la urma urmelor?

Se aud pași în depanare.

Stați, stați, vin! Poate că e el. O să af am îndată totul.

Intră G o 1 o v a n.

E executată?

GOLOVAN Cătuși de puțin. GOLUBKOV Trăiește? E vie? Unde, unde e?

HLUDOV Mai încet. (*Către Golovan.*) În căzu1 acesta de ce n-ați adus-o?

Golovan se uită strâmb la Golubkov.

Puteți să vorbiți față de el.

GOLOVAN Am înțeles. Astăzi la ora patru după amiază, generalul-maior Cearnota a dat buzna în sediul celor de la contrainformații și, sub amenințarea armelor, a răpit-o și a dus-o cu el pe arestata Korzuhina. GOLUBKOV Unde, unde?

HLUDOV Mai încet. (*Către Golovan.*) *Vnă &!*

GOLOVAN Pe vasul „Viteaz”. La ora cinci „Viteaz” a ieșit în radă, iar dups cinci, în larg.

HLUDOV Suficient. Mulțumesc. Deci, trăiește. Vedeți, trăiește femeia asta, Serafima. GOLUBKOV Da-da, e vie, vie...

HLUDOV Esaul, ia escorta, drapelul, începeți imbarcarea pe „Sviatitel”. Vin și eu imediat. GOLOVAN îmi permit să raportează...

HLUDOV Sunt în toate mințile, nu te teme, am să vin. Am să vin.

GOLOVAN Am înțeles. (*Dispare.*)

HLUDOV Deci, ea navighează acuma în larg, spre Constantinopol.

GOLUBKOV (*orbește*): Da-da-da, spre Constantinopol... Numai că tot n-am s-o vă las în pace. Au apărut lumini, uitați-vă, sunt lumini în port. Luați-mă la Constantinopol!

HLUDOV O, la dracu', la dracu', la dracu'... GOLUBKOV Să mergem Hludov! mai repede!

HLUDOV Taci. (*Mormăie.*) Iată că pe unul l-am satisfăcut, acum pot discuta liniștit cu tine. (*în gol.*) Ce vrei? Să rămân? Nu, nu vrea să răspundă. A pălit, se îndepărtează, s-a învăluit în beznă și s-a oprit în depărtare.

GOLUBKOV (*plângăreț*): Hludov, ești bolnav! Țsta-i delir, Hludov! Lasă-l! O să plece „Sviatitel”, o să întârziem!

HLUDOV La dracu'... la dracu'... Cică e una, Serafima... La Constantinopol... Ei, hai să mergem, hai să mergem! (*Iese repede.*)

Golubkov iese după el. Beznă. Visul se termină.

SFÂRȘITUL ACTULUI AL DOILEA

Actul al treilea

VISUL AL CINCILEA

... "Ienicerul" se poticnește!...

O simfonie stranie. Se cântă melodii turcești, printre ele se împletesc: cântecul rusesc Despărțirea, executat la flașnetă, strigătele negustorilor de stradă, huruitul tramvaielor. Și brusc, în soarele de după-amiază, se aprinde Constantinopolul. Se vede un minaret dominant, acoperișurile caselor. O construcție neobișnuită, ceva ca un carusel, deasupra căreia se poate citi o inscripție în limbile franceză, engleză și rusă: „Atențiune! Atențiune! O nouă senzație la Constantinopol! Curse de gândaci de bucătărie!! „Un joc de noroc rusesc, având permisiunea poliției” „Sen-sation a Gonslantinopole! Courses de cafards!” „FUCes of cock-roachs!” Construcția e împodobită cu drapelele câtorva țări. La casă – inscripțiile: „Pentru simplu” și „Pentru dublu”. Deasupra casei o altă inscripție în limbile rusă și franceză: „Începutul la ora cinci seara”, „Commen-cement a 5 heures du soir”. Mai la o parte, o grădină-res-aurant, împodobită cu niște dafini pricăjiți în ciubere. Inscripția: „Delicatesa sezonuluivoblă rusească. 50 de plăști porția”. Mai sus – un gândac de bucătărie în frac, decupat din furnir și vopsit, servește o halbă de bere înpumată. Inscripție laconică: „Bere”. Deasupra construcției și în spatele ei – o străduță îngustă își trăiește viața în arșița zilei. Trec turcoaice în cearșafuri, turci cu fesuri roșii, marinari străini în alb; din când în când apare câte un măgăruș cu coșuri, dus de căpăstru. O prăvălioară cu nuci de cocos. Din când în când apar ruși în*

— Specie de pește de calitate inferioară din Marea Caspică (n.t.).
uniforme militare uzate. Se aud clopoței vânzătorilor de limonadă. Undeva un băiețandru răcnește disperat: „Presse du soir” 1. La capătul de jos al străzii, aproape de construcție, stă Cearnota, în cerkeză fără epoleți, cherchelit, cu toate că e atât de cald, și mohorât; face negoț cu draci de cauciuc, cu limba soacrei și niște figurine care sar de pe tablaua pe care o poartă pe pintece.

CEARNOTA Nu se sparge, nu se strică, cade jos și se ridică! Cumpărați un comisar roșu, spre distracția copilașilor voștri, spre bucuria îngerașilor voștri! *Madame! Madame! Anchetez pour votre enfants* /* *TURCOAICA MAMĂ IUBITOARE*

Bunuri fu ti nadir! Combien? 3 CEARNOTA Cinquante piastres,

madame, cinquante! * TURCOAICA MAMĂ IUBITOARE

O, ioh! Bu pahali dar! 5 (Trece mai departe.) CEARNOTA
Madame! Patruzeci! Quarante! A, mai du-te dracului! N-ai avut
niciodată copii! Ghehen Sie!... Ghehen Sie!... Du-te la harem! Doamne
ce oraș „de canalii!

V... S.V.”: – V.i:

Constantinopolul geme deasupra lui Cearnota. Pe undeva
...Își dau duhul tenorii – vânzătorii de lămii, strigând dulce:
„Ambuliași! Ambuliași!” Bașii cântă armonizând: „Kai
maki, kaimaki!” Curenți de aer dogoritori.
...La ghișeul casei apare un căpșor. Cearnota se apropie...; i... de
casă.

Maria Konstantinovna, M & na Konstantinovna!

CĂPȘORUL Ce doriți, Grigori Lukianovici!

CEARNOTA Știți, am și eu o trebușoară... Nu m-ați putea lăsa
astăzi să mizez și eu pe „Ienicerul” pe credit?

CĂPȘORUL Păi nu știți și dumneavoastră, Grigori Lukiano –, viei,
că nu pot, zău nu pot.

CEARNOTA Și de ce mă rog, oi fi hoț de buzunare, te pomenești,
sau vreun farmazon de Constantinopol, să poată sunt cu totul
necunoscut? S-ar cuveni’s aveți totuși încredere într-un general cărei
desfășoară activitatea comercială în vecinătate! curselor?

1 Ziarul de seară (fr.).

a Cumpărați pentru copiii dumneavoastră (fr.).

3 Cât costă asta? (te.) Cât? (fr.).

4 Cincizeci de plăști, madam, cincizeci! (fr.).

5 O, nu. E scump! (te.).

6 Du-te, du-te! (germ.).

CĂPȘORUL Așa e bineînțeles, dar... Spuneți-i dumneavoastră lui
Artur Arturovici. CEARNOTA Artur Arturovici 1

ARTUR (*apare deasupra caruselului ca Petrușka* din dosul*
paravanului, se căznește să-și încheie gulerașul de la frac): Ce s-a
întâmplat? Cine are treabă cu mine?... A!... Cu ce vă pot... CEARNOTA
Știți, aș vrea să vă rog...

ARTUR Nu! (*Dispare.*) CEARNOTA Câtă impertinență! De ce-ai
dispărut fără să asculți ce am de spus? ARTUR (*apare*): Fiindcă știu
foarte bine ce o să-mi spuneți. CEARNOTA Ar fi interesant de aflat – ce?

ARTUR Mult mai interesant e ceea ce vă voi spune eu.

CEARNOTA Și asta ar fi interesant de aflat – ce?

ARTUR Nu acordăm credit nimănui! (*Dispare.*) CEARNOTA Ce porc!

În restaurant apar doi marinari francezi, strică: „Un bock! Un bock!” 1 Chelnerul le servește berea.

CĂPȘORUL Aveți o ploșniță pe dumneavoastră, Grigori Lukianovici, dați-o jos.

CEARNOTA Mai dă-o dracului, n-am niciun chef s-o dau jos și nici n-are rost, de altfel. Las-o să se plimbe, nu mă deranjează-Ah, ce oraș! Am văzut eu tot soiul de orașe, dar ca ăsta... Da, am văzut multe orașe la viața mea, orașe fermecătoare, mondiale!

CĂPȘORUL Și ce orașe ați văzut, Grigori Lukianovici?

CEARNOTA Doamnei Dar Harkovul! Dar Rostovul! Dar Kievul! Eh, Kievul, ce frumusețe de oraș, Maria Konstantinovna! Uite așa scânteiază Lavra pe colină, iar Niprul, Niprul! Un aer de nedescris, o lumină de nedescris! Ierburi mătăsoase, miros de f în coamele dealurilor, văile, valurile uriașe de pe Nipru! Și când îmi amintesc ce luptă a fost lângă Kiev, minunată luptă! Era cald, soare... Dar cald, nu caniculă, Maria Konstantinovna! Și erau și păduchi desigur... Păduchii – alea da insecte! CĂPȘORUL Ptui, ce scârboșenii spuneți, Grigori Lukianovici!

CEARNOTA De ce scârboșenii? Trebuie făcute totuși și niște diferențieri. Există insecte și insecte. Păduchele e un

— Personaj din teatrul popular de păpuși (*n.t.*). 1 O halbă de bere! (*fr.*).

ARTUR CEARNOTA

ARTUR

CEARNOTA

ARTUR

CEARNOTA

ARTUR CEARNOTA

ARTUR CEARNOTA

ARTUR CEARNOTA

ARTUR CEARNOTA

ARTUR CEARNOTA

ARTUR

CEARNOTA

ARTUR

animal militar, de luptă, pe când ploșnița e un parazit. Păduchele umblă în escadroane, în formație de cavalerie. Când vin păduchii în torente vin și luptele cele mari! (*Nostalgic.*) Artur! (*scoate capul, e în frac*): Ce strigați așa? Mă uit la tine și mă minunez, Artur! Iată-te deja în frac. Tu nu ești om, ești o farsă a naturii – regele gândacilor de bucătărie. Ce noroc ai! De altfel, nația voastră de obicei cam are noroc! Dacă vă apucați din nou să propovăduiți antisemitismul, eu întrerup orice discuție cu dumneavoastră.

Da' ție ce-ți pasă? Doar spuneai că ești ungur. Totuși.

Eu de aia ziceam: aveți noroc voi, ungurii! Uite ce-i, Artur Arturovici: vreau să-mi lichidez întreprinderea. (*Arată spre tablă.*) Cincizeci. De ce? De piaștri.

Cum adică, ce, ai chef de glume cu mine? Eu iau cincizeci pe o bucată? Atunci dă-i înainte!

Deci, aveți de gând să faceți în continuare pe vampirul?

Eu nu insist câtuși de puțin.

Ferice de dumneata, Artur Arturovici, că n-ai căzut pe mâna mea în Taurida de Nord!

Slavă Domnului, aici nu-i Taurida de Nord!

Cumpără-mi cartușierele de pe cerkeză. Sunt de argint.

Cartușierele și lada – două lire cincizeci. Na, ia-le! (*îi dă lui Artur lada și cartușierele.*) Poftim. (*îi dă banii lui Cearnota.*) În carusel intră trei inși în căciuli cu pene de păun, în veste și cu acordeoane.

(*Dispare, apoi scoate din nou capul și strigă*): E ora cinci! Începem! Poftiți domnilor!

Deasupra caruselului se înalță tricolorul rusesc. În carusel, acordeoanele încep să cânte un marș voinicesc.

Cearnota se repede primul la casă.

CEARNOTA Două lire cincizeci, Maria Konstantinovna, pe „Ienicerul”.

La casă năvălește publicul, Dă buzna un grup de marinari militari italieni, după ei marinari englezi, și cu ei – o Prostituată superbă. Se strecoară lot soiul de pungăși, trece un Negru. Marșul răsună puternic. Prin restaurant zboară G h e 1 n ei u 1, servește bere. Artur, în frac și cilindru, se înalță deasupra caruselului. Marșul amuțește.

ARTUR Messieurs, mesdames! Cursele sunt deschise! Un joc de curte rusesc, nemaivăzut nicăieri în lume! Curse de gândaci de bucătărie! *Curs de cafar! Corso del piatello! Reis of kokrocis!* Distracția

preferată a defunctei împărătese de la Țarskoe Selo! *Lamiuzeman
prefere de la defeant emperatris riuss a Tzarskoe Selo! Apar doi polițiști*
– unul italian și unul turc.

Prima cursă! Aleargă: numărul unu – „Perla Neagră”! Numărul
doi – favoritul „Ienicerul”.

MARINARII ITALIENI

(*aplaudă, strigă*): Evviva! 1

MARINARII ENGLEZI

(*fluieră, strigă*): Away! Away! 2 *Dă buzna un în d i v i d
transpirat, agitat, cu gambetă și epoleți de ofițer de intendență.*

INDIVIDUL Am întârziat?! Au pornit deja?

O voce: „Mai ai timp!”

ARTUR Al treilea – „Baba-cloanța”! Al patrulea – „Nu plânge,
copilă”! Un gândac de bucătăr e cenușiu – rotat!

Strigăte: „Ura! Nu, plânge, copilă!” It is a swindle! It is a swindle!

3

Al șaselea – „Huliganul”! Al șaptelea – „Nasturele”!

Fluierături. Strigăte: „A trap!”, „A trap!”

1 Trăiască! (*ital.*).

2 Afară! (*engl.*).

? E o escrocheriei (*engl.*). 4 E o capcană! (*engl.*).

ARTUR Ai beg lor pardon! Nicio șansă de a trișa! Gândacii
aleargă pe o scândură deschisă, cu călăreți de hârtie! Gândacii
trăiesentr-o cutie sigilată sub observația unui profesor de entomologie
de la Universitatea imperială din Kazan, scăpat cu greu din mâinile
bolșevicilor! Așadar, începem! (*Dispare în carusel.*)

*Mulțimea de jucători invadează caruselul. Pe gardul de piatră
apar niște băiețandri. În carusel se aude larmă, deodată – tăcere de
mormânt. Apoi acordeoanele îwep să cânte Luna luminează; în sunetul
muzicii încep să alerge, foșnind, lăbuțele gindacilor.*

*O voce disperată din carusel: „Au pornit /” Un băiețandru grec,
seminând cu un mic diavol, dansează pe gard, strigă: „Au polnit, au
polnit”. Un strigăt în carusel: „Ienicerul se poticnește...” Larmă.*

CEARNOTA (*la casă*): Cum adică se poticnește...? Nu se poate!!!

O voce în carusel: „Nu plânge, copilă!” Altă voce: „Hai, hai, hai!”

Ar fi prea puțin să-l omor pe Arturka!

*Căpșorul apare neliniștit din ghișeu casei. Polițiștii se arata,
neliniștiți, se uită în carusel.*

INDIVIDUL (*ieșind în fugă din carusel*): Ce înșelătorie! Arturka l-a îmbătat cu bere pe „Ienicer”! Artur se smulge cu greu din carusel. Amândouă faldurile fracului său sunt rupte, jobenul s-a transformat într-o plăcintă, nu mai are guler. Fața. îi e însângerată. E urmărit de gloata jucătorilor.

ARTUR (*strigă disperat*): Maria Konstantinovna, chemați poliția! Căpșorul dispare. Polițiștii fluieră. MARINARII ITALIENI

(*strigă*): Ladro! Scroccone! Trufatore P PROSTITUATA SUPERBĂ Pocnește-l pe Artur, Gianni! (*Către Artur.*) Ingannatore /3

11 beg your pardon – Iertați-mă. (*engl.*)

2 Pungaș! Escroc! Potlogar! (*it.*)

3 Ticăloșiile! fit.).

MARINARII ENGLEZI

Hip, hip, hurrah! Long live „Pugovitzza” \x PROSTITUATA SUPERBĂ

Fraților! Fratelli! Cineva l-a plătit pe Arturka să câștige „Nasturele”! Favoritului îi tremură lăbuțele, e beat turtă! Unde s-a mai văzut să se poticnească „Ienicerul”?

ARTUR (*disperat*): Unde s-a mai văzut gândac de bucătărie beat? Je vu deman un pio, a es-ke vuze cu en cafar sul? Polis! Polis! O scur!... Poliția! Ajutor! PROSTITUATA SUPERBĂ

Mansonj! Minciună! Toți au jucat pe „Ienicer”! Pocniți-l pe găinar! UN MARINAR ITALIAN

(*îl apucă pe Artur de gușă, strigă*): A, marmalia! * ITALIENII (*strigă*): Canalia!

ARTUR (*leșinat*): Mă omoară... NOSTROMUL ENGLEZ

(*către Italian*): Stop! Keep back! 3 (*îl apucă pe Italian.*)

INDIVIDUL Dă-i una după ceafă! PROSTITUATA SUPERBĂ

(*către Englez*): A, îi luați apărarea?!

Englezul îi lovește pe Italian, acesta cade.

A soccorso, fratelli Autor, fraților! Băteți-i, fraților, pe englezi! Italieni, ajutor!

Englezii se încaieră cu italienii. Italienii scot cuțitele. Văzând cuțitele, publicul se aruncă, urlând, care încotro. Băiețandru grec strigă, dansând pe zid: „Îi taie bre pe englezi! !”

Din străduță dă buzna, fluierând, o gloată de polițiști italieni și turci cu revolvere. Cearnota, Ungă ghișeul casei, se ia cu mâinile de cap.

Dintr-odată visul se destramă. Beznă. Se lasă tăcerea, și începe un vis nou.

1 Hip, hip, ura! Trăiască „Nasturele” (engl)

2 Lepădătura (it.).

3 Stai! înapoi! (engl.).

VISUL AL ȘASELEA

...Despărțire, tu despărțire. ...

Apare o curte cu chiparoși, o casă cu două etaje și galerie. O fântina lângă un zid de piatră. Cad, clipocind ușor, picături de apă. O bancă de piatră lângă portiță. Mai sus de casă o străduță strâmbă și pustie. Soarele apune după balustrada minaretului. Se lasă primele umbre ale serii. Liniște.

CEARNOTA (intră în curte): Al dracului „Nasture”! De fapt, nu „Nasturele” e problema, vorba e că eu sunt pierdut fără nicio scăpare... Mă va mânca, mă va mânca de viu. Să nu fug oare? Dar unde ați putea fugi, Grigori Lukianovici? Aici nu sunteți în Taurida, pe aici nu se fuge la tot pasul. Of-of-of!

Ușa spre galerie se deschide, și apare Liuska. E îmbrăcată neglijent. Liuskăi îi e foame și de aceea ochii-i strălucesc. Fața ei iradiază o frumusețe nepământească, dar trecătoare.

LIUSKA A, să trăiți, excelență! Bonjur, madam Barabancikova!
GEARNOTA Salutare, Liusenka!

LIUSKA De ce ați apărut așa devreme? Eu în locul dumneavoastră, m-aș fi plimbat până mai târziu, mai ales că acasă e o mare plictiseală – nici tu provizii, nici bani. Dar ce văd? Vești fericite sunt scrise pe fața dumneavoastră expresivă, iar tablaua lipsește. Și cartușierele lipsesc. Mi se pare că încep să înțeleg care-i treaba. Banii, vă rog, eu și cu Serafima n-am mai mâncat nimic de ieri. Fiți așa drăguț.

CEARNOTA Dar unde e Serafima?

LIUSKA Asta nu contează acum. Spală. Hai, dă banii. CEARNOTA S-a întâmplat o catastrofă, Liusenka.

LIUSKA Ei nu zău? Unde sunt cartușierele? CEARNOTA Eu, Liusia, tocmai mă gândeam să le vând, știi și tu că le-am pus pe tabla, dar când mi-am scos tablaua în Grand-Bazar, pentru un moment numai... LIUSKA Ți-au furat-o? CEARNOTA îhî...

LIUSKA Și probabil că ți-a furat-o un om cu barba neagră.

nu-i așa? CEARNOTA (cedând): Ce-are a face omul cu barba neagră?

LIUSKA
CEARNOTA
LIUSKA
CEARNOTA
LIUSKA
CEARNOTA LIUSKA
CEARNOTA LIUSKA
CEARNOTA LIUSKA
SERAFIMA LIUSKA
SERAFIMA

El îi fură întotdeauna pe nemernicii de la Grand-Bazar. Deci pe cuvântul tău că au furat-o? *Cearnota dă din cap.*

Atunci uite ce-i. Grișa, știi tu cine ești?

Cine?

Ultima canalie!

Cum îți permiți?!

Serafima apare cu o găleată în mină, se oprește. Cei doi n-o observă.

Îmi permit, pentru că tablaua a fost cumpărată pe banii mei!

Îmi ești soție și banii noștri sunt comuni. Soțul trăia din comerțul cu draci, soția – vânzând alte lucruri mai vagi! geai spus?

Hai lasă, nu mai face pe niznaiul! Săptămâna trecută când cu francezul ăla, poate tu crezi c-am fost să cântăm psalmi? Și parcă ni-a întrebat cineva, de unde alea cinci lire? Iar cu cinci lire am trăit o săptămână, și tu, și eu, și Serafima! Dar asta încă n-ar fi nimic. E clar că tablaua cu cartușierele n-a rămas la Grand-Bazar, ci la cursele de gândaci de bucătărie! Prin urmare, haideți să tragem concluziile: Mândrul cavaler, generalul Cearnota, a făcut praf contrainformațiile și astfel a fost nevoit să fugă din armată, iar acum cerșește la Constantinopol. Și eu pe lângă el! Doar nu ești capabilă să mă acuzi pentru faptul că am salvat de la pieire o femeie? Sau îmi reproșezi ceva pentru Simka?

Nu! Dar pe ea, pe Simka, pot s-o acuz, da, pot. (*O ia razna.*) Las să trăiască nepătată Serafima, să ofteze după Golubkov al ei cel dispărut fără de veste, las să trăiască și strălucitul general, de pe urma depravatei de Liuska. Lusia!

Parcă nu prea te prinde să asculți pe la uși, Serafima Vladimirovna!

Nici prin gând nu mi-a trecut să ascult pe la uși, nu mă ocup cu așa ceva. Am auzt totul întâmplător, și e bine că am auzit De ce nu mi-ai spus, nimic despre cele cinci lire?

LIUSKA SERAFIMA

Ce te ascunzi după deget, Serafima, doar nu ești oarbă?

Îți jur că n-am știut nimic! Am crezut că el a adus cinci lire. Dar fii liniștită, Liuska, o să lucrez și eu.

LIUSKA Te rog, nu mă copleși cu atâta noblețe! SERAFIMA Nu te supăra, hai să nu ne certăm. Să clarificăm situația.

LIUSKA Nu-i nimic de clarificat. Măine grecii ne scot în șuturi din locuință și nici de halit n-avem absolut nimic, tot ce. era de vândut e vândut. (*Se aprinde din nou.*) Nu, nu pot să mă liniștesc! El m-a adus în halul ăsta. (*Către Cearnota.*) Răspunde-mi, i-ai pierdut la jocuri? CEARNOTA I-am pierdut.

LIUSKA Ești un... CEARNOTA Pune-te și tu în situația mea! Cum pot eu să fac comerț cu draci! Eu care am luptat!

SERAFIMA Lasă, Liusia, lasă... Hai lasă! O liră jumate, două, cu ce ne-ar fi ajutat?

Tăcere.

Dar într-adevăr pare că ne hăituește o piază rea!

LIUSKA Poezie! «CEARNOTA (*brusc, către Liuska*): Ai fost cu francezul?

LIUSKA Du-te dracului de aici! SERAFIMA Mai încet, mai încet! Nu vă mai certați, vă aduc imediat cina.

LIUSKA Lasă Simka, nu te apuca de treburi la care nu te pricepi. Nu te supăra pentru ce-am spus. Eu oricum o voi lua pe calea asta. N-am să stau eu ne-nr-ncăță din cauza principiilor!

SERAFIMA Nici eu n-am să stau nemâncată și nici n-am să mănânc pe socoteala altora. Iar dacă aș sta aici știind că tu umbli să faci rost de bani, asta ar fi o mârșăvie cumplită, cumplită! Trebuia sănii spui tot! Dacă am nimerit împreună în groapă) trebuie să și act: onăm împreună! LIUSKA Cearnota va vinde revolverul. CEARNOTA Liusenka, vând pantalonii, vând tot ce vrei, dar nu revolverul! Nu pot trăi fără revolver! LIUSKA Asta fiindcă îți ține loc de cap. Atunci hrănește-te din bani muieresti! CEARNOTA Nu mă ispiti!

LIUSKA SERAFIMA

LIUSKA SERAFIMA

LIUSKA CEARNOTA

LIUSKA

CEARNOTA

LIUSKA

CEARNOTA

GOLUBKOV

CEARNOTA GOLUBKOV

CEARNOTA

Încearcă numai să te atingi de mine, că te otrăvesc la noapte!

Terminați! Ce vă tot ciondăniți întruna? V-am spus doar că o să avem cină! Foamea v-a adus în halul ăsta!

Ce pui la cale, proasto?

Nu sunt deloc proastă, dar până acum chiar că am fost! Parcă nu-i totuna ce vinzi? Toate astea sunt așa niște fleacuri! *(Se îndreaptă spre galerie*

apoi se întoarce cu pălăria pe cap. Plecând.)

Așteptați-mă, dar vă rog, fără bătaie.

O flașnetă începe să cânte undeva Despărțirea.

Simka! Simka! Sima!

Tăcere.

Oraș mârșav! Uf, ploșnițe! Bosfor!... Iar tu... Taci!

Te urăsc, înțelegi? Și pe mine mă urăsc, și pe toți rușii! Pribegi **b** estemați! *(Dispare în galerie.) (singur)*: La Paris sau la Berlin, încotro s-o șterg? La Madrid poate? Oraș spaniol... Pe acolo n-am fost. Dar pun pariu că-i o groapă. *(Se așază pe vine, scotocește sub un chiparos, găsește un muc de țigară.)* Ce popor lacom mai sunt și grecii ăștia, le fumează până la capăt, canaliile dracului? Nu, eu nu sunt de acord cu ea, rușii noștri sunt mai buni, zău că sunt mai buni. *(Aprinde mucul de țigară și pleacă spre galerie.)*

În curte intră Golubkov, e într-un treni englezesc, în obiele și cu fes turcesc. Ține în mâini o flașnetă. O pune pe pământ, începe să cânte Despărțirea, apoi un marș.

(Strigă din galerie.) N-ai de gând să încetezi să-mi mai chinui sufletul, moacă turcească?

Cum? Gri... Grigori Lukianovici?! N-am spus eu că-i găsesc! Și iată că i-am găsit!

Cine e? Tu, docentule?

(se așază pe marginea fântânii, tulburat): I-am găsit.

(Aleargă în jos pe scări spre el): Pe mine m-ai găsit tu... Te-am

luat drept turc. Salut! (*îl sărută pe Golubkov.*) Bine mai arăți! Ehe, ai îmbătrânit! Credeam că ai rămas la bolșevici. Pe unde ai umblat în jumătatea asta de an?

GOLUBKOV

CEARNOTA

GOLUBKOV

CEARNOTA

GOLUBKOV

CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA

Mai întâi mi-am făcut de lucru prin lagăr, apoi m-am îmbolnăvit de tifos și am zăcut două luni în spital, iar acum, uite, umblu prin Constantinopol, m-a adăpostit Hludov. L-au degradat, știi (

I-au dat afară din armată!

Am auzit. Și eu, frate, am ajuns civil. Câte n-am văzut noi pe aici... Dar cu flașnetă n-am umblat încă niciunul.

Mie îmi place cu flașneta. Umblu prin curți și în felul acesta caut. Spune-mi deschis, a murit?

Hai, spune, nu te teme. M-am obișnuit cu toate.

A, Serafima! De ce să fi murit? S-a făcut bine, trăiește!

Am găsit-o! (*îl îmbrățișează pe Cearnota.*)

Sigur, de vie e vie. Dar trebuie să-ți spun că am nimerit într-o situație cam dificilă, docentule!

Totul s-a prăbușit! Am dat-o în bară!

Dar ea unde e, unde-i Serafima?

E aici. Vine numaidecât. S-a dus fă pândească bărbați pe Perú.

Cum?!

Ce te chiombesti așa la mine? Crăpăm de foame.

Nici tu cartușiere, nici tu bani.

Cum adică – s-a dus pe Perú? Minți!

De ce să mint? Nici eu n-am fumat azi de la amiază. Mă trage ața la Madrid, nu știu de ce...

Toată noaptea am visat Madridul...

Se aud voci. În curte intră Serafima, iar după ea – Grecu l-d onjuan, încărcat de cumpărături și cu sticle în muni.

SERAFIMA O nu, nu, va fi foarte plăcut, mai stăm puțin la

taclale... Ce-i drept, noi trăim în bivuac... GRECUL-DONJUAN

(*cu un accent puternic*): Foarte, foarte drăguț! Ma tem să nu vă incomodez, madam. SERAFIMA Permiteți-mi să vă fac cunoștință cu... *Cearnota se întoarce cu spatele la ea.*

Unde plecați, Grigori Lukianovici, nu se face așa ceva! GRECUL-DONJUAN

Îmi pare foarte, foarte bine!

SERAFIMA (*recunoscându-l pe Golubkov*): Doamne să

(*Golubkov face o grimasă de om chinuit, se scoda*

SERAFIMA

de pe marginea fântânii, se apropie de grec și îi dă o palmă.)

Grecul-donjuan scapă cumpărăturile, e foarte abătut. În ferestre apar capete alarmate de armeni și de greci.

L i u's **k** a iese în galerie. GRECUL-DONJUAN

Te-i asta? Asta te-i?

SERAFIMA Doamne!... Ce rușine, ce rușine! CEARNOTA Domnule grec! GRECUL-DONJUAN

A, am nimerit într-o capcan de muște, într-un bordel! (*E trist.*)

Iertați-mă, *monsieur*, iertați-mă, pentru numele lui Dumnezeu! E ceva îngrozitor, e o neînțelegere!...

CEARNOTA (*punând mina pe revolver, se întoarce spre ferestre*): S-o ștergeți neîntârziat.

Capetele se mistuie, și geamurile se închid. GRECUL-DONJUAN

(*îndurerat*): O, doamne...

GOLUBKOV (*se îndreaptă spre el*): Dumneavoastră... GRECUL-DONJUAN

(*scoate portmoneul și ceasul*): Na, portmoneul și na țeasul, om curajos! Viața mea e scumpa – am familie, magazin, copilași... N-am să spun nimic la poliție... să trăiești, om bun, mulsumește-i lui Dumnezeu țel atotputernic.

GOLUBKOV Cară-te de aici! GRECUL-DONJUAN

Ah, te-a devenit Stambulul!...

GOLUBKOV Să-ți iei cumpărăturile!

Grecul-donjuan se pregătea să-și ia cumpărăturile, dar uitându-se mai bine la fața lui Golubkov o ia la fugă.

LIUSKA Domnule Golubkov! N-a trecut nicio oră de când am vorbit despre dumneavoastră. Credeam că sunteți acolo, în Rusia. Dar apariția dumneavoastră poate fi considerată strălucitoare! GOLUBKOV

Dar dumneavoastră, Serafima Vladimirovna, dumneavoastră ce faceți?!
Eu am navigat pe mări, am fugit, am stat în spital, vedeți, sunt și ras în
cap... Și toate astea, numai ca să te găsesc pe tine! Iar tu, tu ce faci aici?

SERAFIMA

GOLUBKOV

SERAFIMA

GOLUBKOV

SERAFIMA

GOLUBKOV

CEARNOTA

GOLUBKOV

LIUSKA

GOLUBKOV

CEARNOTA

LIUSKA

CEARNOTA LIUSKA

CEARNOTA

HLUDOV

GOLUBKOV

Cine v-a dat dreptul să-mi faceți reproșuri?

Te iubesc. Am alergat după tine ca să ți-o spun!

Lăsați-mă. Nu mai vreau să aud nimic! M-am plictisit de toate și
de tot! De ce ați apărut din nou în fața mea? Suntem cu toții niște
cerșetori! Mă despart de voi!... Vreau să pier singură! Doamne.

ce rușine! Ce rușine! Adio!

Nu plecați, vă implor!

Nu mă voi întoarce pentru nimic în lume! (*Iese.*)

Așa deci! (*Smulge pe neașteptate un pumnal de la*

Cearnota și se aruncă după Serafima.)

(*cuprinzându-l, îi ia cuțitul*): Ce ai, ești nebun?

Vrei la închisoare?

Lasă-mă! Tot o găsesc eu până la urmă. tot n-am s-o las! Bine! (*Se*
așază pe marginea fântânii.)

Ăsta da spectacol! Grecii sunt uluiți. Ei. ajunge.

Cearnota, desfă pachetul, mi-e foame.

Nu vă las să vă atingeți de pachete!

Nu le desfac.

Așa deci! Ei bine, răbdarea mea s-a terminat!

Mi-am băut paharul turcesc și în ajunge! (*Își ia din galerie pălăria, un pachet, și pleacă.*) Ei.

Grigori Lukianovici, vă urez toate cele bune.

Viața noastră în comun s-a terminat. Liuska ar & niște cunoștințe la Orient Expres și a fost o mare tâmpită că a stat aici o jumătate de an în capt

Adio!

Unde pleci?

La Paris! La Paris! Adio! (*Dispare în stradă.*)

Cearnota și Golubkov stau pe marginea finlânii și tac. U B băiețandru turc ghidează pe cineva, ti face semn să se apropie spunând mereu: „Aici, aici!” După băiat apare Hludov în civil. A îmbătrânit și a albit.

Iată. și pe Roman. Apăru și el. Ce-i, te uiți după cartușiere? Sunt și eu, ca și tine, de altfel, un oi» liber.

M-da, asta o văd și eu. Hai salut, Grigori Lukianovici. Da, uite așa umblăm unul pe urmei» celuilalt. (*Arâându-l pe Golubkov.*) Până acum ai» avut eu grijă de el, iar acum încearcă el să ffla lecuiască. Între timp cântă la flașnetă. (*Către Golubkov.*) Ei, ce-i? Și aici tot nimic? Ba nu, am găsit-o. Dar să nu mă întrebi nimic. N1* întreba nimic!

Nici nu te întreb. Asta-i treaba ta. Eu atâta vreau să știu: ai găsit-o?

Hludov! Am să te rog ceva, și ești singurul care o poate face. Dă-i de urmă, știi, m-a părăsit... și ține-o să nu facă trotuarul. Și de ce nu poți să faci tu asta? Aici, lângă fântâna asta, am luat o decizie definitivă, plec la Paris. Am să-l găsesc pe Korzuhin. Este bogat, trebuie s-o ajute, doar el a distrus-o. Cum ai să te duci? Cine o să te lase în Franța? Plec în secret. Am cântat azi la flașnetă în port și căpitanul m-a compătimit: eu, zice, vă iau în cală, și vă duc așa în cală până la Marsilia. Și pe urmă? Mult timp va trebui s-o păzesc? Mă voi întoarce în curând și îți jur că n-am să te mai rog niciodată nimic.

Mult m-a mai costat gara aia. (*Întorcându-se.*) Nu, n-am.

(*în șoaptă*): Ai găsit și tu un paznic!... (*în șoaptă*): Nu te uita, să știi că încearcă să lupte cu boala.

Și unde s-a dus acum?

Asta-i ușor de ghicit. S-a dus să-l implore pe grec s-o ierte. La Șișlî, la magazinul de consignație. îl cunosc. Atunci e bine.

Numai să nu facă trotuarul. Sub paz: a mea? Nu pleacă ea de la

mine... Nu degeaba zicea o ordonanță: pe lângă tine nu se poate strecura omul... Dar mă rog, mai bine să nu ne amintim... Ajută-l, Doamne! (*Către Golubkov.*) Bani ai?

N-am nevoie de bani!

Nu te prosti. Uite două lire, mai mult n-am. (*Desprinde un medalion de la ceas.*) Ia medalionul, în caz de mare nevoie îl vinzi. (*Iese.*)

Umbrele serii capătă contur. Din minaret se revarsă vocea dulce a muezinului: „La illân illa illân...” 1.

GOLUBKOV Uite că vine și noaptea... îngrozitor oraș! Insuportabil oraș! Sufocant oraș! Dar eu ce mai stau? E timpul! Plec la noapte, în cală.

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV GOLUBKOV

HLUDOV

CEARNOTA GOLUBKOV

HLUDOV CEARNOTA

HLUDOV

GOLUBKOV

HLUDOV

GOLUBKOV HLUDOV

1 Rugăciunea mahomedanilor: „Nu e afară de Dumnezeu...” (*te*).
Dumnezeu în

CEARNOTA Vin cu tine. Nu facem noi rost de bani, nici *m** sper în așa ceva, dar oricum trebuie plecat undeva. Ți-am spus doar – mă gândeam la Madrid, dar Parisul – parcă sună chiar mai decent. Hai! Ce mirare și ce bucurie pe capul grecilor noștri! 1

GOLUBKOV (*plecând*): Și nu-i niciodată răcoare – nici ziua. nici noaptea!

CEARNOTA (*insoțindu-l*): Dacă-i Paris, Paris să fie!

Băiețandrul turc se apropie în fugă de flașnetă, învârtemanivela. Flașnetă cântă un marș. Vocea muezinului își ia zborul din minaret. Umbre. Încep să se aprindă lumini.

Pe cer – un corn de aur palid.

Apoi beznă. Visul se termină.

FIEȘITUL ACTULUI AL TREILEA

Actul al patrulea
VISUL AL ȘAPTELEA

...Trei cărți de joc, trei cărți, trei cărți!

Apus de toamnă la Paris. Cabinetul domnului Korzuhin în vila sa particulară. Cabinetul este nemaipomenit de impunător. Printre altele se află aici și un seif. În afară de masa de scris mai e și una pentru jocul de cărți. Pe ea stau pregătite cărțile de joc și două luminări neaprinse.

KORZUHIN Antoin!

Intră lacheul Antoin într-un șorț verde, cu o înfățișare cât se poate de decent-franțuzească.

Monsieur Marchand inavait averti qvlil ne vâendra pas aujourd" hui. Ne remuez pas la table. Je me servirai plus tard1.

Tăcere.

Repondez donc quelque chose2. Mi se pare mie, sau n-ai înțeles nimic? ANTOIN Chiar așa, Paramon Ilici, n-am înțeles.

KORZUHIN Cum se spune „chiar așa” în franțuzește? ANTOIN Nu știu Paramon Ilici.

KORZUHIN Antoin, ești un rus leneș. Ține minte: un om care trăiește la Paris, trebuie să știe că limba rusă e bună numai să înjuri cu vorbe ce fac să roșească hârtia sau, ceea ce e și mai rău, să proclami cine știe ce lozinci distructive. Niciuna, nici cealaltă

1 Domnul Marchand m-a anunțat că nu va veni astăzi. Nu strânge masa. Voi servi prânzul mai târziu (fr.).

2 Hai răspunde odată! (fr.).

nu se obișnuiește aici, la Paris. Învață Antoin fiindcă începi să devii de-a dreptul plictisitor! *Que faites-vous a ce moment?* 1 ANTOIN Jă... Curăț cuțitele, Paramon Ilici. KORZUHIN Cum spui cuțite, Antoin?

ANTOIN *Le cuto*, Paramon Ilici. KORZUHIN Corect. Învață, Antoin, învață.

Soneria.

(*Își descheie pijamaua și spune, ieșind.*) Primește Poate pică vreun partener. *Je suis à la maisori. (Iese.)*

Antoin iese și se întoarce cu G o 1 u b k o v. Acesta e în pantaloni negri de marină, un sacou cenușiu ponosit și cu o șapcă în mină.

GOLUBKOV *Je voudrais parler a monsieur Korzuhin3.*

ANTOIN Cartea dumneavoastră de vizită, vă rog. *Votr cart.* GOLUBKOV Cum? Sunteți rus? V-am luat drept francezi

Ce bine îmi pare! ANTOIN Chiar așa, sunt rus. Mă numesc

Grişcenko.

Golubkov ti seringe mâna lui Antoin.

GOLUBKOV Uite care-i treaba: carte de vizită eu n-am.

Spune-i pur şi simplu că sunt Golubkov din

Constantinopol.

ANTOIN Am înţeles. (*Dispare.*)

KORZUHIN (*iese îmbrăcat în sacou, mormăie*): Care Golubkov?...
Golubkov... Cu ce vă pot fi de folos?

GOLUBKOV Se pare că dumneavoastră nu mă mai recunoaşteţi!
Ne-am întâlnit acum un an, într-o gară din Crimeea, în acea noapte
îngrozitoare, când a fost luată soţia dumneavoastră. Ea se află acum la
Constantinopol, e la un pas de pierzanie – KORZUHIN La un pas de ce?
Iertaţi-mă, în primul rând, eu n-am niciun fel de soţie, iar în al doilea
rând.

nici de gara asta de care spuneţi, nu-mi amintesc.

GOLUBKOV Cum se poate? Era noapte... dăduse şi un ger
năprasnic. Vă amintiţi de gerul din timpul luării Crimeei?

KORZUHIN GOLUBKOV KORZUHIN

GOLUBKOV

KORZUHIN

GOLUBKOV KORZUHIN

GOLUBKOV

KORZUHIN

1 Ce faci în momentul de faţă? (*fr.*).

2 Sunt acasă (*fr.*).

3 Aş vrea să-i vorbesc domnului Korzuhin (*fr.*).

Din păcate nu-mi amintesc de niciun fel de ger. Probabil că vă
înşelaţi.

Dar dumneavoastră sunteţi Paramon Ilici Korzuhin, aţi fost în
Crimeea, vă recunosc doar! Ce-i drept, am stat un timp oarecare în
Crimeea, exact în perioada în care se dezlănţuiseră acolo generalii
acea demenţi. Dar, vedeţi dumneavoastră, eu am plecat chiar atunci,
n-am niciun fel de legături cu Rusia şi nici nu vreau să am. Am luat
cetăţenie franceză, n-am fost însurat şi iată că sunt trei luni de când stă
la mine în casă în calitate de secretar personal, o emigrantă rusă. Ea
şi-aluat, de asemenea, cetăţenia franceză şi numele de familie Frejol.
Această fiinţă încântătoare m-a înduioşat într-atât că, în secret fie spus,
am de gând să mă însor în curând cu ea. În aceste condiţii, orice fel de

discuții despre o soție pe care, vezi Doamne, aş avea-o eu, îmi sunt neplăcute.

Frejol... Deci faceți abstracție de un om viu! Dar ea tocmai venea la dumneavoastră! Vă mai amintiți cum a fost arestată? Vă amintiți gerul, ferestrele, felinarele – luna albastră?... Păi sigur, luna albastră, gerul... Serviciul de contrainformații a mai încercat să mă șantajeze odată cu o legendă despre un știu ce nevastă de-a mea, comunistă. Îmi e neplăcută această discuție, domnule Golubkov, v-o repet din nou. Vai, vai! Îmi pare că visez propria-mi viață!... Fără îndoială.

Am înțeles. Ea vă incomodează, și asta-i clar. Foarte bine. Fie, nu vă e nevastă. E chiar minunat. O iubesc, înțelegeți odată! Și aş face totul ca s-o salvez din mizerie. Dar vă rog s-o ajutați măcar pentru început. Sunteți un om foarte bogat, se știe că v-ați scos tot capitalul în străinătate. Dați-mi împrumut o mie de dolari, și în momentul în care ne vom pune pe picioare am să vi-i dau înapoi cu sfințenie. Voi munci! Voi face din asta scopul vieții mele.

Iertați-mă, domnule Golubkov, dar eram sigur că discuția despre imaginara mea soție va duce direct la dolari. O mie? Am auzit bine?

GOLUBKOV O mie. Vă jur că îi voi da înapoi!

KORZUHIN Ah, tinere! Înainte de a vorbi despre o mie de dolari, am să vă spun ce-i acela un dolar. (*Își începe balada dolarului și se încălzește.*) Dolarul! E un duh atotputernic! E pretutindeni! Uitați-vă acolo! Acolo, departe, pe acoperiș, arde o rază de aur, iar alături de ea, sus, în văzduh – o himeră – o pisică neagră încovoiată! El e până. și acolo! Himera îl păzește! (*Arată misterios spre dușumea.*) o senzație neclară, nici zgomot, nici sunet, și mai degrabă suflul pământului răscolit: acolo zboară ca niște săgeți trenurile și în ele – dolarul. Acum închideți voi ochii și imaginați-vă – e beznă, iar în beznă valuri care se mișcă precum munții. Beznă și apă – oceanul! E înfricoșător, te poate înghiți oricând. Dar în ocean, făcând să explodeze milioane de tone de apă, în șuierul cazanelor, înaintea un monstru! Înaintea, scrâșnește are spinarea plină de lumini! Spintecă apa, nu-i e ușor, dar lângă cazanele infernale, acolo unde robotesc fochiștii goi, își poartă copilul de aur, inima sa divină – dolarul! Și deodată se pornește im val de neliniște în lume!

Pe undeva se aud sunetele unei fanfare militare.

Și iată-i că vin! Vin! Sunt mii, apoi milioane! Capetele lor sunt sudate în coifuri de oțel. Vin! apoi aleargă! apoi se aruncă urlând pe

sârma ghimpată! De ce s-au aruncat? Pentru că undeva în lume a fost jignit dolarul divin! Dar iată că asupra lumii s-a lăsat liniștea, și pretutindeni, în toate orașele, țipă trompetele victorioase! Dolarul e răzbunat și goarnea strigă în cinstea dolarului! *(Se liniștește.)*

Muzica se îndepărtează.

Cred, domnule Golubkov, că veți înceta de acum să mai insistați ca eu să-i înmânez unui tânăr necunoscut o mie, o mie întreagă de dolari? GOLUBKOV Da, nu voi mai insista. Dar aș vrea să vă spun la despărțire, domnule Korzuhin, că sunteți omul cel mai lipsit de suflet, cel mai înfricoșător pe care l-am văzut vreodată. Vă veți primi răsplata, sunt sigur că o veți primi! Nu poate fi altfel! Adio! *(Vrea să plece.)*

Soneria. Intră Antoin.

ANTOIN Jeneral Cearnota.

KORZUHIN Hm... O zi rusească. Fie, poștește-l, poștește-].

Antoin iese. Intră Cearnota. E în cercheză, dar fără.

centură de argint, fără pumnal și în indispensabili de culoarea lămii. Expresia feței sale arată că nu are nimic de pierdut. E dezinvolt.

CEARNOTA Salutare, Paramoș!

KORZUHIN Ne-am mai întâlnit vreodată?

CEARNOTA Ce întrebare! Ce-ai, visezi, Paramoane? Dar

Sevasto polul? KORZUHIN Ah da, da... îmi pare bine. Iertați-mă, dar am băut cumva și *Bruderschaft* cu dumneavoastră? CEARNOTA Dracu' știe, nu-mi mai amintesc... Dar dacă ne-am întâlnit, probabil c-om fi băut.

KORZUHIN Iartă-mă te rog... Sunteți, pare-se, în izmene?

CEARNOTA Și ce te miră? Doar nu sunt femeie, căreia desigur nu i s-ar fi convenit acest soi de îmbrăcăminte. KORZUHIN Dumneavoastră... Tu, generale, și pe străzile

Parisului, tot așa ai mers? CEARNOTA Nu, pe stradă am mers în pantaloni, dar la tine în vestibul i-am scos. Ce întrebare tâmpită!

KORZUHIN Pardon, pardon! CEARNOTA *(încet, către Golubkov):* Ți-a dat? GOLUBKOV Nu. Eu plec. Haidem de aici. CEARNOTA Și unde vrei să mergem? *(Către Korzuhin.)* Ce-i cu tine, Paramon? În fața ta se află compatrioții tăi, care tot de dragul tău s-au luptat cu bolșevicii, și tu le refuzi o sumă derizorie. Nu înțelegi că

Serafima moare de foame la Constantinopol? GOLUBKOV Am să te rog să taci. Cu alte cuvinte, hai Grigori! CEARNOTA Frumos, Paramoane. Păcătosul de mine, numai ca să te împușc și m-aș înscrie la

bolșevici. Te-aș.

executa și pe loc m-aș dezînscrie înapoi. Ia stai.

ce-i cu cărțile astea aici, joci cărți? Joci? KORZUHIN Nu văd nimic de mirare în asta. Nu numai că joc, dar îmi și place foarte mult. CEARNOTA Deci joci! Și ce jocuri știi? KORZUHIN închipuie-ți că joc nouăzeci și nouă și îmi place chiar foarte mult. CEARNOTA Atunci hai să jucăm.

KORZUHIN GOLUBKOV CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA

KORZUHIN CEARNOTA

KORZUHIN CEARNOTA

ANTOIN

CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA
KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN
GOLUBKOV

CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA

Aș juca, dar vezi, mie îmi place să joc numai bani gheață.

Ai de gând să te mai umilești mult, Grigori?

Ha idem!

Nu văd nicio înjosire în asta. *(în șoaptă.)* Și cum 7 ici că ți-a spus? în caz de nevoie extremă?

Mai extremă de atât n-o să fie, îți spun eu. Dă medalionul lui Hludov!

Ia-l, poftim, oricum nu-mi mai pasă. Iar eu plec.

Asta nu, de ieșit ieșim împreună. Nu te las eu cu mutra asta. Ai fi capabil să plonjezi direct în Sena. *(îi întinde medalionul lui Korzuhin.)*

Gât?

Hm... nu-i un lucru rău... Ei, cât să fie, zece dolari.

Zău, Paramoane! Face mult mai mult de fapt, dar nu te-oi fi pricepând tu probabil. Fie, s-a făcut! *(îi înmânează lui Korzuhin medalionul, acela îi dă zece dolari. Se așază la măsuta de joc, își suflecă mânecile cerchezei, taie cărțile.)* Cum zici că-l cheamă pe robul tău?

Hm... Antoin.

(reverberant): Antoin!

Apare Antoin.

Adu-mi, drăguțule, o gustare.

(mirat, dar zâmbind cu respect): Am înțeles... A

lenstan! 1 (*Dispare.*)

Pe cât?

Păi chiar pe ăștia zece dolari. Vreau o carte.

Nouă.

(*plătește*): Cer chit.

(*aruncă*): Nouă.

Încă o dată chit.

Mai dorești o carte?

Da. Șapte.

Eu am opt.

(*zâmbind*): Ei fie, merg la chit.

(*brusc*): Cearnota! Ce faci? El dublează și! (1

la sigur totul înapoi!

Dacă te pricepi să joci mai bine decât mine, așază-te tu în locul
meu.

Nu, eu nu știu.

Atunci dă-te la o parte! O carte?

I pe *

la l'instant!

— Imediat (*fr.*).

KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA

GOLUBKOV CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN

CEARNOTA

KORZUHIN CEARNOTA GOLUBKOV CEARNOTA

KORZUHIN

GOLUBKOV KORZUHIN

CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA

KORZUHIN CEARNOTA KORZUHIN

CEARNOTA KORZUHIN CEARNOTA

GOLUBKOV KORZUHIN

Da, vă rog. Ah, drace, pas! Am trei puncte.

Nu cumpărați la formația de trei? Câteodată da, câteodată nu...

Antoin *aduce gustarea.*

(*Bând.*) Golubkov, un păhărel?

Nu, mulțumesc.

Dar tu, Paramon, ce faci?

Mersi, eu am luat deja micul dejun.

Aha... Vreți o cărticică?

Da. O sută șaizeci de dolari.

Bine. „Contesă, cu prețul unui rendez-vous...”

Nouă.

Fantastic! Trei sute douăzeci în joc?!

I-aș dori în bani gheață.

Termină, Cearnota, te implor! Termină acum,

Fii bun, găsește-ți o ocupație. Uită-te, spre exemplu, la un album.

(*Către Korzuhin.*) Bani gheață, vă rog!

Imediat. (*Deschide seiful în care încep imediat să bată clopote, se aud nenumărate sonerii.*)

Lumina se stinge și se reaprinde pe loc. Din vestibul apare Antoin cu un revolver în mână.

Asta ce mai înseamnă?

E un sistem de alarmă pentru hoți. Antoin, ești liber, eu am deschis.

Antoin iese.

Reușit ob ect. S-a făcut! Opt!

Merg șase sute patruzeci de dolari?

Nu merg. Banca nu primește o astfel de miză-Jucați bine. Cât primește?

Cincizeci.

Merge. Nouă!

Pas.

Trimiteți-mi-i.

Poftim.

Cinci sute nouăzeci!

Ei, Paramoșa, prea te ambalezi! Vezi, asta-i partea ta slabă!

Cearnota, te implor, hai să plecăm!

O carte! Eu am șapte!

CEARNOTA Șapte jumate! Glumesc, opt.

Golubkov își acoperă deodată urechile, scoate un geamăt și se culcă pe divan. Korzuhin deschide seiful cu cheia. Din nou dangăt, beznă, din nou lumină. Și s-a lăsat noaptea pe scenă. Pe masa de joc ard luminări cu capacele roz. Korzuhin e deja fără sacou, părul îi stă vâlvoi. În ferestre ard luminile Parisului, undeva se aude o muzică. În fața lui Korzuhin și a lui Cearnota, grămezi de valută. Golubkov, culcat pe divan, doarme.

CEARNOTA (*fredonează*): „Vei primi o lovitură mortală...”

trei cărți de joc, trei cărți, trei cărți..." * Pas.

KORZUHIN Trimite-mi patru sute! Merg trei mii! CEARNOTA Imediat. Bani gheață!

Korzuhin se repede la seif. Din nou bezna cu dangăt și muzică. Apoi lumină. Un răsărit albastru la Paris. E

liniște. Nu se aude niciun fel de muzică. Korzuhin, Cearnota și Golubkov seamănă cu niște umbre. Pe jos sunt azvârlite sticle de șampanie. Golubkov ascunde banii mototoliți prin buzunare.

CEARNOTA (către Korzuhin): N-ai un ziar să-i împachetez? KORZUHIN N-am. Știți ceva, dați-mi-i pe ăștia, și vă dau un cec! CEARNOTA Ce tot spui, Paramon? Doar n-o să i se dea la bancă douăzeci de mii de dolari unui om care se prezintă în izmene? Nu, mulțumesc!

— GOLUBKOV Cearnota, răscumpără-mi medalionul, vreau să-l dau înapoi!

KORZUHIN Trei sute de dolari! GOLUBKOV Na! (îi azvârle banii.)
Korzuhin îi azvârle ca răspuns medalionul.

CEARNOTA Ei, la revedere Paramoșa, am cam zăbovit pe la tine, e timpul să plecăm. KORZUHIN (blocând ușa): Nu, stai! Simt că aiurez, nu înțeleg nimic... V-ați folosit de faptul că sunt bolnav?!

Uite ce-i, dați-mi banii înapoi, vă dau câte cinci sute de dolari drept compensație!

CEARNOTA „Glumești sărmane – exclamă monstrul...”
KORZUHIN Ei, dacă-i pe așa, sun numaidecât la poliție, că m-ați jefuit! Au să vă ridice imediat! Derbedeilor!

— Fragment dintr-o arie din opera *Dama de pic*» de P.I. Ceaikovski (n.t.).

CEARNOTA

KORZUHIN

LIUSKA

CEARNOTA KORZUHIN

CEARNOTA LIUSKA

CEARNOTA LIUSKA

KORZUHIN

GOLUBKOV LIUSKA

KORZUHIN ANTOIN LIUSKA

Ai auzit? (Scoate revolverul.) Ei, Paramon, roagă-te fecioarei tale pariziene, a sosit clipa morții tale! Ajutor! Ajutor!

La aceste strigăte intră în fugă A n te în numai în lenjerie de corp.

Toți dorm! Toată vila doarme! Nimeni nu aude cum sunt jefuit!
Ajutor!

Draperia se dala o parte și apare Liuska. E în pijama. Văzându-i pe Cearnota și pe Golubkov, încremenește.

Dumneavoastră dormiți, scumpă Lucy, iar în timpul acesta patronul dumneavoastră e jefuit de bandiți ruși!

Doamne Dumnezeule! Se vede treaba că nu mi-am băut încă până la fund paharul!... Și s-ar fi zis că am și eu dreptul să mă odihnesc, dar nu, nu... Nu degeaba am visat azi-noapte gândaci de bucătărie! Mă interesează un singur lucru: cum ați ajuns aici? (*uimit*): Ea e?

(*către Cearnota*): O cunoașteți pe mademoiselle Frejol?

Liuska în spatele lui Korzuhin se lasă în genunchi, își împreunează rugător mâinile.

De unde s-o știu? Habar n-am cine e.

Să facem deci cunoștință, domnilor! Lucy Frejol.

Generalul Cearnota.

Ei, domnilor, care-i problema? (*Către Korzuhin.*)

De ce-ai țipat atât de disperat, șobolănașule, cine te-a supărat?

A câștigat de la mine douăzeci de mii de dolari!

Și vreau să mi-i dea înapoi!

Ceea ce-i o porcărie fără marg ni!

Nu-nu, broscuță mică, asta nu se poate! I-ai pierdut, n-ai ce să-i faci! Doar nu ești copil!

De unde a cumpărat Antoin cărțile?

Dumneavoastră le-ați cumpărat, Paramon Ilici.

Antoin, du-te naibii de-aici! Cum îți permiti să apari în halul ăsta în fața mea?

Antoine dispare.

Domnilor! Banii vă aparțin și nu vor fi nici un fel de neînțelegeri în această problemă. (*Către Korzuhin.*) Du-te, băiatul meu, dormi, dormi Ai cearcăne la ochi.

KORZUHIN îl concediez pe tâmpitul ăsta de Antoin! Să nu mai fie lăsați să intre ruși la mine în casă! (*își trage nasul, smiorcăindu-se, și pleacă.*) LIUSKA Ei, mi-a părut bine să văd compatrioți și regret că nu vom mai avea ocazia să ne vedem. (*în șoptă.*) Ați câștigat? Acum luați-vă tâlpășița! (*Cu voce tare.*) Antoin!

Antoin apare în ușă.

Domnii ne părăsesc, condu-i te rog. CEARNOTA *Au recoir, mademoiselle.* LIUSKA *Adieu!*

Cearnota și Golubkov pleacă.

Slavă Domnului, au șters-o! Doamne! Când am să mă odihnesc și eu, în sfârșit?

Pe strada pustie se aud pași.

(Se duce în fugă la fereastră, uitându-se hoțeste în jur, o deschide, strigă încetișor.) Adio! Golubkov, ai grijă de Serafima! Cearnota! Cumpără-ți pantaloni!

Întuneric. Visul s-a terminat.

VISUL AL OPTULEA ȘI ULTIMUL

Erau doisprezece tâlhari...

O cameră îmbrăcată-n covoare, divanuri joase, narghilea. În planul din fund, un perete continuu de sticlă și în el o ușă de sticlă. Dincolo de geamuri ard minaretul din Constantinopol, lavrele și vârful caruselului lui Artur. Asfințește soarele de toamnă, apus, apus... în cameră, H 1 u ci o ▼ stă turcește pe un covor și discută cu cineva.

HLUDOV M-ai chinuit destul. Dar iată că a venit și iluminarea. Da, iluminarea. Însă n-am voie să uit că nu ești doar tu lângă mine. Mai sunt și cei vii, mi s-au agățat de picioare și au și ei pretenții-Cum? Soarta i-a strâns în aceeași boccea cu mine, și acum n-ai cum să ne mai dezlipești. Cu gândul ăsta m-am împăcat. Un lucru nu înțeleg. Pe tine. Cum te-ai desprins tu singur din lanțul lung de luni albastre și de felinare? De ce ai plecat din liniștea veșnică? Doar nu erai singur. O nu, erau mulți... *(Mormăie.)* Nu, pomenește-i, pomenește-i... Căci noi nu ne vom aminti. *(Se gândește, îmbătrânește, se surpă.)* Da. Și toate astea le-am făcut degeaba. Iar apoi ce-a urmat? Bezna, și noi am plecat. Apoi – caniculă, și zilnic, zilnic, caruselul care se învârtește. Dar tu, vânătorule! Ce departe a trebuit să pătrunzi după mine, și iată că m-ai prins, m-ai prins într-un sac! Nu mă mai chinui, înțelege că m-am hotărât, îți jur! Îndată ce vine Golubkov, eu plec. Hai, ușurează-mi chinul, fă-mi un semn din cap. Fă-mi măcar un semn din cap, oratorule, ordonanță Krapilin! Așa! Mi-a făcut semn! S-a hotărât!

Intră încet Serafima.

Ce-i, Roman Valerianovici, din nou? Ce să fie?

Cu cine ați vorbit? Doar nu e nimeni în cameră, în afară de dumneavoastră! HLUDOV Vi s-a părut. Și de altfel, am și eu obiceiul ăsta de a mormăi. Sper că asta nu deranjează pe nimeni, ce părere

aveți?

(*se așază pa covor lângă Hludov*): De patru luni trăim despărțiți de un perete și aud noaptea mormăitul dumneavoastră. Credeți că e ușor? În aceste nopți nici eu nu dorm. Iar acum și ziua? Oh, bietul om, bietul om... Bine. Am să vă fac rost de altă cameră, dar tot pe strada asta, ca să fiți sub supravegherea mea. Am vândut un inel, așa că bani avem. O cameră luminoasă, ferestrele dau spre Bosfor... Un confort deosebit nu vă pot oferi, desigur. Vedeți și dumneavoastră, ce tâmpenie... un dezastru! Pierzând, am fost zvârliți în lături. Dar de ce am pierdut, știți? (*Arată misterios în spatele său.*) Noi doi știm totul. Nici mie nu mi-e bine cu dumneavoastră alături, dar trebuie să mă țin de cuvânt.

SERAFIMA

HLUDOV

SERAFIMA

SERAFIMA

HLUDOV

Roman Valerianovici, vă amintiți de ziua când a plecat Golubkov? M-ați ajuns și m-ați întors cu forța din drum, vă amintiți? Când omul înnebunește, trebuie folosită forța. Sunteți cu toții anormali.

Mi s-a făcut milă de dumneavoastră. Roman Valerianovici, și numai din cauza asta am rămas. Eu n-am nevoie de bună, pe când dumneavoastră aveți!

Nu vă iritați! Tot dumneavoastră vă faceți rău. Da, așa e, așa e... Nu-i mai pot face nimănui rău. Dar vă amintiți – noapte, gară... Hludov – bestia, Hludov – șacalul? Vă amintiți? Toate astea s-au dus, și eu le-am uitat, să nu vi le mai amintiți nici dumneavoastră! (*mormăie*): Da, da, da... Nu, eu n-am încotro, trebuie să-mi amintesc. Deși, pomenește-i, pomenește-i... să nu ne mai amintim. Și uitate, Roman Valerianovici, m-am gândit toată noaptea... Trebuie să luăm o hotărâre. Spuneți-mi cât o să mai stăm așa, și eu și dumneavoastră? Păi uitate, se întoarce Golubkov – și se va desface ghemul. Vă predau lui, și atunci n-are decât să se ducă fiecare unde pofteste. Împrăștierea. Și gata. Ce oraș înăbușitor!

Ah, ce nebunie a fost să-l las atunci să plece! N-am să mi-o iert niciodată! Îmi este dor de el! Și toate numai din cauza Liuskăi, Liuska e de vină... M-a înnebunit cu reproșurile ei... Iar acum nu dorm, ca și

dumneavoastră de altfel, pentru că s-ar putea ca el să fi dispărut în peregrinările sale. Sau poate a și murit. Ce oraș înăbușitor! Și rușinea asta cumplită, cursele de gândaci de bucătărie! Toți îi dau zor c-aș fi nebun... Da chiar, de ce l-ați lăsat? Aveți într-adevăr niște bani acolo, la soțul dumneavoastră?

SERAFIMA N-am niciun soț, l-am uitat și îl blestem! HLUDOV Cu alte cuvinte, ce să facem?

SERAFIMA Să privim adevărul în față, Serghei Pavlovici a dispărut. Și astă-noapte m-am hotărât: uite că pe cazaci i-au lăsat să se întoarcă acasă, am să cer și eu voie, și am să mă-ntorc cu ei la Petersburg. De ce-oi fi plecat, nebuna de mine?

SERAFIMA

HLUDOV

SERAFIMA

HLUDOV

SERAFIMA HLUDOV

SERAFIMA HLUDOV

SERAFIMA HLUDOV

SERAFIMA

HLUDOV

HLUDOV Inteligent. Foarte. Om deștept, tu ce ai de spus? Nu le-ați făcut nimic bolșevicilor, deci vă puteți întoarce liniștită.

SERAFIMA Un singur lucru mă neliniștește, un singur lucru mă reține – ce-o să se întâmple cu dumnea Aoastră?

HLUDOV (*o cheamă misterios cu degetul. Ea se apropie, și el îi vorbește la ureche*): Numai ssst... dumneavoastră ce vă pasă, dar pe mine mă urmăresc contrainformațiile, au aștia un miros... (*în șoaptă.*) Mă întorc și eu în Rusia, putem porni chiar în noaptea asta. Pleacă astăzi un vapor.

SERAFIMA Vreți să plecați în taină, cu un nume străin? HLUDOV Cu numele meu. Cum apar, le și spun: am sosit și eu, Hludov.

SERAFIMA Veniți-vă în fire, au să vă execute pe loc! HLUDOV Da, pe loc. (*Zâmbește.*) Pe loc. Ei? Cămașă de stambă, beci, zăpadă... Gata! Mise topește povara. Uitați-vă, a plecat și s-a oprit mai încolo.

SERAFIMA A! Deci, asta tot mormăiați! Vă doriți moartea!

Om nebun! Rămâneți aici, poate vă lecuiți? HLUDOV M-am lecuit chiar astăzi. Sunt perfect sănătos. Nu sunt un gândac de bucătărie să înot prin găleți. Îmi tot amintesc de armate, de lupte, zăpezi, stâlpi, iar

pe stâlpi, mici felinare... Va trece Hludov pe sub micuțele felinare.

Bătăi puternice în ușă. Ușa se deschide pe loc și intră.

Golubkov și Cearnota. Amândoi îmbrăcați în costume noi.
Cearnota duce în mină un mic geamantan.

Tăcere.

SERAFIMA Serioja!... Serioja! CEARNOTA Salutare! De ce tăceți?

HLU DOV Uite-i. Au venit. V-am spus eu... GOLUBKOV Sima! Ah, Sima, bine te-am găsit!

Serafima îl îmbrățișează pe Golubkov și plânge.

HLUDOV (*strâmbându-se*): Hai, Cearnota, să discutăm pe balcon.
(*Iese împreună cu Cearnota după peretele de sticlă.*)

GOLUBKOV Hai nu plânge, nu plânge. De ce plângi, Serafima?

Uite-mă, m-am întors...

SERAFIMA Credeam că ai murit! O, dacă ai ști cât mi-a fost de dor!... Acuma totul mi-e atât de clar... Uite c-ai venit, totuși! Acum n-ai să mai pleci, n-am să te mai las nicăieri!

GOLUBKOV Nicăieri, sigur că nicăieri. S-a terminat! Și-o să ne gândim ce să facem, ne vom gândi la toate! Cum ai dus-o aici, Sima, fără mine? Spune-mi măcar un cuvânt!

SERAFIMA Sunt chinuită, nu dorm. De cum ai plecat, mi-am venit în fire și nu-mi puteam ierta că te-am lăsat să pleci! Stăteam toate nopțile, mă uitam la lumini, și mi se năzărea că umbli prin Paris, dezbrăcat și flămând... Și Hludov e atât de bolnav, groaznic, groaznic!

GOLUBKOV Hai lasă, Sima, lasă! SERAFIMA L-ai văzut pe soțul meu?

GOLUBKOV L-am văzut, l-am Văzut. S-a dezis de tine și are o soție nouă, și nici nu contează cine-i ea... Și... e mai bine așa, iar tu ești liberal (*Strigă*) Hludov, mulțumesc!

Hludov și Cearnota *intră*.

Păi atunci totu-i în ordine acum, da? (*Către Golubkov.*) o iubești? Da? Ești un om sincer? Atunci vă sfătuiesc să vă duceți acolo unde zice ea. Iar acum, adio tuturor! (*Își ia paltonul, pălăria și o mică valiză.*)

Ei, încotro o luați, dacă îmi permiteți să vă întreb?

În noaptea asta pleacă un vapor și plec și eu cu el. Dar: tăcere!

Roman! Renunță! Tu n-ai voie să faci o sta! I-am spus-o și eu, dar nu-l poți opri. Cearnota! Știi ceva? Hai cu mine, ce zici? Ia stai, ia stai! Acum mi-a picat fisa! Încotro zici? Ah, acolo! Grozavă găselniță! Ce-i,

ți-a copt mintea un nou plan subtil? Nu degeaba faci parte din statul major! Sau te duci să le dai socoteală? Da? Atunci să știi, Roman, că vei trăi exact atâta timp cât va fi nevoie ca să fii dus de pe vapor până la primul zid! Și asta sub cea mai severă pază, ca să nu fii sfârtecat pe drum! Tu, frate, ai lăsat o bogată amintire în urma ta. Și dacă tot te iau pe tine, mă vor duce și pe mine, robul lui Dumnezeu, și mă vor duce – Îm și eu câte ceva la activ! Deși, ce-i drept, felinare în spatele frontului n-am!

HLUDOV

CEARNOTA HLUDOV

GOLUBKOV

SERAFIMA

HLUDO!

CEARNOTA

SERAFIMA

CEARNOTA

GOLUBKOV

HLUDOV

CEARNOTA

HLUDOV

CEARNOTA

SERAFIMA

GOLUBKOV

CEARNOTA

SERAFIMA GOLUBKOV CEARNOTA

SERAFIMA GOLUBKOV

SERAFIMA GOLUBKOV

CEARNOTA

Cearnota! Cum poți să-i spui așa ceva unui om bolnav?

I-o spun ca să-l opresc. Rămâi, Roman! Tu n-ai voie să pleci! O să te macine dorul, Cearnota. Să știi că mi-ai zis-o! Eu, frate, de mult simt că mor de dor. Mă chinuie Kievul, îmi amintesc de lavră*, îmi amintesc de lupte... N-am fugit de moarte, dar nici n-am să mă duc dinadins după ea la bolșevici. Iar ție din milă ți-o spun – nu te duce.

Ei, atunci adio! Adio! (*Iese.*) Serafima, oprește-l, se va căi! Nu pot să fac nimic. Nu-l veți putea opri, îl cunosc. Ah! Îi e sufletul însetat de judecată! Nu-i nimic de făcut! Dar voi?

Hai, Serghei, să cerem și noi voie să ne întoarcem. Eu așa m-am

gândit: să plecăm la noapte acasă! Să plecăm, să plecăm! Nu mai suport pribegia asta!

Bine, voi puteți, pe voi au să vă lase. Hai să împărțim banii.

Ce fel de bani? Sunt cumva banii lui Korzuhin? A câștigat de la Korzuhin douăzeci de mii de dolari.

Pentru nimic în lume!

Nici eu n-am nevoie. Acum că m-am întors aici, nu-mi mai trebuie nimic. Ajungem noi cumva în Rusia. Ne e de ajuns ceea ce mi-ai dat. Vă mai propun o dată. Nu? Noblețe? Bine, fie. Deci, drumurile noastre se despart, soarta ne-a dezlegat. Unii în ștreang, alții la Petersburg, dar eu încotro? Cine sunt eu acum? Sunt Jidovul rătăcitor! Sunt Ahasverus. Olandezul zburător! Sunt dracul în persoană!

Orologiul hate ora cinci. Deasupra caruselului se ridică un steag, se aud acordeoanele și, împreună cu ele, corul de la cursele lui Artur: „... Au fost odată doisprezece tâlhari și Kudeiar-ataman...”

Ha! auziți? E vie vârtelnița, funcționează! (Deschide larg ușa spre balcon. Corul se aude

Peciorskaia Lavra – veche mănăstire din Kiev (n.t.).

mai clar: „... mult sânge creștin și de oameni cinstiți ei varsă... prădind într-un an”.) Te salut din nou Artur, rege al gândacilor! Ai să leșini când se va prezenta astăzi înaintea ta generalul Cearnota în toată fala lui! (Dispare.)

GOLUBKOV Nu mai pot să văd orașul ăsta! Nu mai suport să-l aud!

SERAFIMA Ce-a fost asta, Serioja, ce a însemnat acest ultim an și jumătate? Vise? Explică-mi! Încotro, de ce am fugit? Felinare pe peron, saci negri... apoi canicula! Vreau din nou pe strada Karavannaia, vreau să văd din nou zăpadă! Vreau să uit totul, totul, de parcă nici nu s-ar fi întâmplat nimic!

Cântecul se aude mai tare:

„Domnului să ne rugăm fi trecutul să-l cântăm”. Din depărtare se revarsă vocea muezinului: „La illăh illa illân...”

GOLUBKOV N-a fost nimic, totul a fost o nălucire! Uită, uită! Va trece o lună, ne vom fi întors, iar acolo va ninge, și zăpada ne va acoperi urmele... Haide, hai! SERAFIMA Haide! S-a terminat.

Ies amândoi în goană din camera lui Hludov. Constantinopolul începe să se stingă treptat și se stinge pentru totdeauna.

S F! R ȘI T